HABER

5 Kuruş · Teleton: 23872 — 22 Birincikânun 1936 SALI — Sene: 5 - Sayı: 1772

Bulgaristanlı

Yirmi beş bin Türk

Garbî Trakyada yerleştirilecekmiş

— Yazısı 2 nci sayfada —

Sancak davamız üzerinde

Müzakereler dün Pariste başladı

Suriyenin yeni Cumhurreisi dün intihap edildi

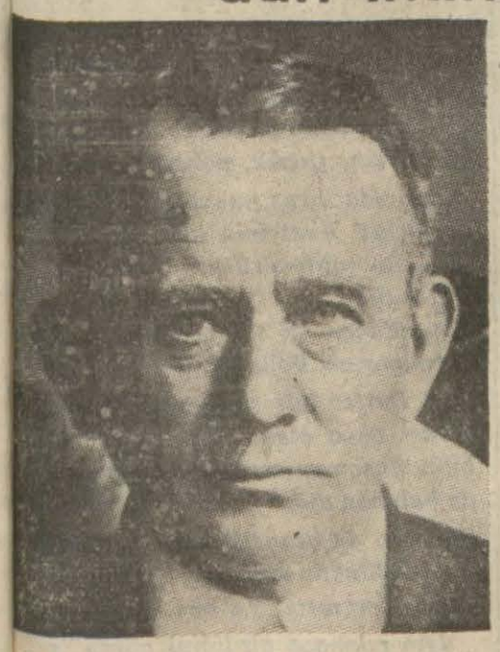

Sancağa gidecek bitaraf müşahidlerden Norveçli Holştad

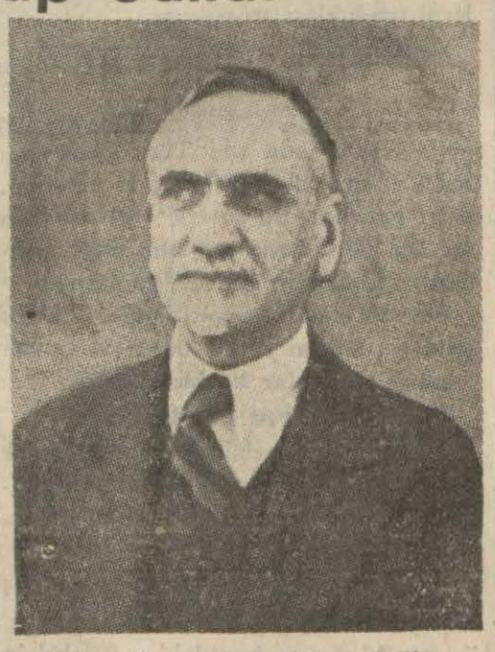

Suriye Cumhurreisliğine seçilen Haşimül Etasi

(Yazısı 2 ncide)

Ekmek, 10 ve 20 para bahalılaştırıldı

Fırıncılar bunu kâfi görmiyerek az ekmek çıkarıyorlar

Pazar günü de yazdığımız gibi, un ve buğday fiyatlarında yüz gösteren ufak bir tereffü üzerine şehrimizdeki bazı fırıncılar çıkardıkları ekmek miktarını azaltmağa başlamışlar ve bu yüzden bazı semtlerde bir ekmek buhranı ihdasına sebep olmuşlardır.

Belediye narh komisyonu da bunun üzerine toplanarak yeni fiyatları tetkik etmiş ve francalayı eskisi gibi 14,50 kuruşta bırakarak birinci nevi ekmeğin kilosuna 10 para zamla 10 kuruş 10 paraya, ikinci nevi ekmeği de 20 para zamla 9,5 kuruşa çıkarmıştır. Fakat bu fiyat tereffüü de fırıncıları memnun etmemiş ve dün gene bazı semtlerde ekmek sıkıntısı çekilmiştir.

Fırıncılar cemiyetine müracaat eden ekmekçiler narh komisyonunun tesbit ettiği yeni fiyatın kendilerini zarardan kurtarmadığını ve içlerinden bir kısmının günde 10 liraya kadar ziyan ettiklerini söylemişlerdir. Halbuki alâkadar makamlar böyle bir ihtimalin vart olamıyacağını, çünkü şehirde buğday ve un stokunun ihtiyaçtan fazla bulunduğu gibi fiyatlardaki yükselişin gayet az olduğunu söylemektedirler.

Piyasada son birkaç gün içinde buğdaylar kilo başına 40 paraya kadar yükselmiş ve bu netice unda çuval başına 70—80 kuruş kadar artma meydana getirmiştir. Fiyatların bu şekilde yükselmesi ihracatın fazlalığından ileri geldiği söylenmektedir.

Merkezî Amerikada bir facia

50 bin kişi lâvlar içinde öldü

Bir zelzelede de 100 ölü var

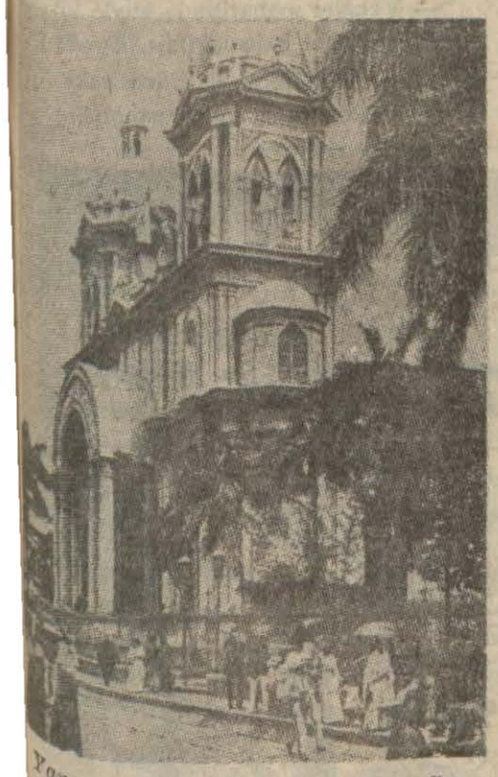

Yanardağ infilâkiyle mahvolan San-salvador şehrinden bir manzara

Merkezî Amerikadan gelen haberlere göre Santa Rita yanardağı yeniden patlıyarak büyük bir felâkete sebep olmuştur. San - Salvador devleti nüfusundan takriben 50 bin kişinin öldüğü söyleniyor. On binlerce yaralı vardır. Birçok şehir ve kasaba yanmıştır.

Yanar dağ faaliyette

San Salvador 21 (A.A.) — San Salvador reisicumhuru general Martinez, zelzelede harap olan Sanvicente felâketzedelerinin tahlisi ameliyesini bizzat idare etmek üzere oraya gitmiştir.

Sehrin yakınındaki yanardağ infilâk halindedir. Öğleden sonra bir takım zelzeler hissedilmiştir.

Zelzele

Managua, 22 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre San Vicente zelzelesi plânçosu şudur:

Yüzü mütecaviz ölü ve dört yüz yaralı vardır. Harap olmuş olan şehir San Salavadora 71 kilometre mesafede kâindir.

Ispanya asîlerine karşı

Sovyetler şiddetle harekete karar verdiler

Kızıl filonun takririnde şöyle deniliyor:

"Sovyet gemilerine uzanan elleri kıracağız!,,

Sovyetlerin 13 harp gemisi Odesadan Ispanya sularına hareket etti

Paris 22 (Radyo) — Komsomol isimli Sovyet gemisinin asîler tarafından yakılarak batırılması hâdisesinin Rusyada doğurduğu infial ve heyecan devam etmektedir.

Rusyadan bildirildiğine göre, merkezî icra komitesi fevkalâde bir toplantı yaparak, Sovyet gemilerinin etmniyetini temin etmek maksadile asîlere karşı şiddetli tedbirler alınmasına karar vermiştir.

Sovyet filosu

Londra 21 (A.A.) — Deyli Ekspres gazetesinin Varşovadan haber aldığına göre, sekiz denizaltı gemisi, üç torpido ve iki torpito muhribi Akdenize gitmek üzere dün Odesadan hareket etmişlerdir. Bu gemiler, İspanyol asîleri elinde bulunan harp gemileri tarafından yapılacak tevkif veya araştırma takdirinde Sovyet gemilerini himaye edeceklerdir.

Asîlerin korsanlığına karşı

Londra 21 — Deyli Herald gazetesi, bir asî İspanyol kruvazörü tarafından yapılan bombardıman neticesinde içinde

(Devamı 6 ıncıda)

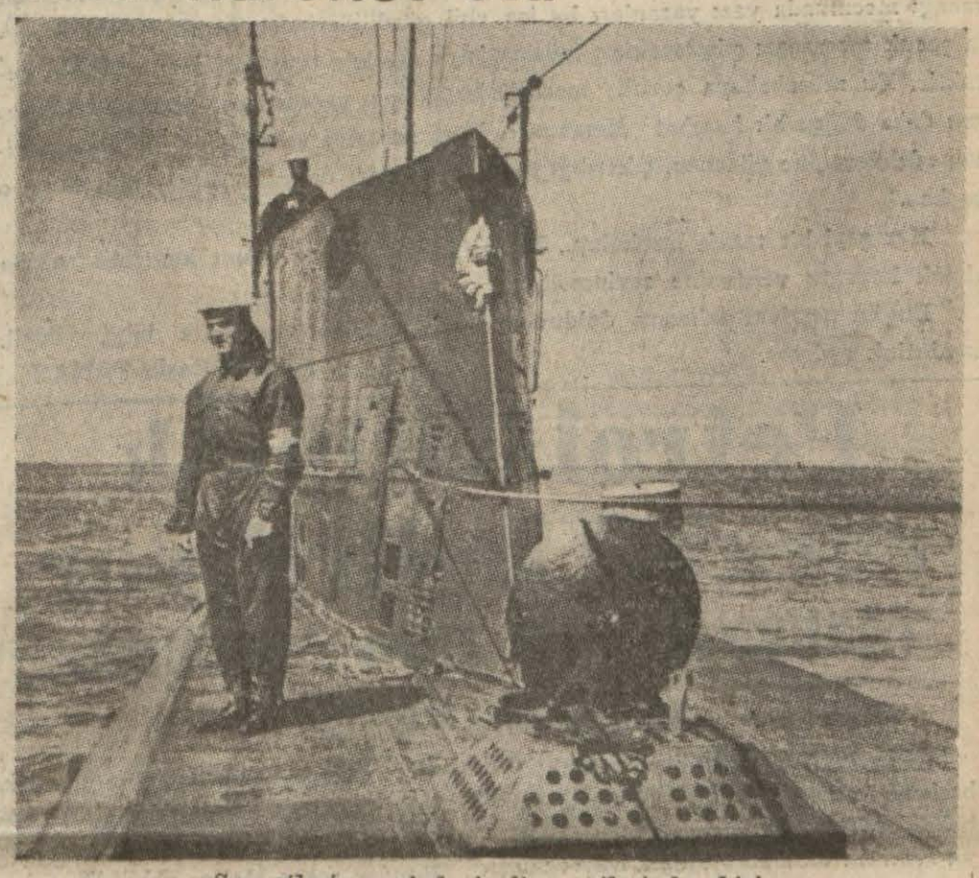

Sovyetlerin yeni denizaltı gemilerinden biri

Ayancıkta

Korkunç bir cinayet

Bir kadını kulaklarını ve burnunu keserek öldürmüşler

Ayancık, 22 (Hususî) — Ayancığın Yarenler köyünden Ali oğlu Hasanın kızı Şerifeyi, enistesi Arif oğlu Nuri bekliyerek on yedi yerinden bıçaklamıştır.

Bununla hırsını yenemiyen Nuri kadının kulaklarını ve burnunu keserek

(Devamı 6 ıncıda)

Gürbüz ve Güzel Çocuk Müsabakamız

Foto Etem

Müsabakamıza 83 numara ile iştirak eden Bay Yakob kızı on yaşında

RİTTA

Kupon: 39 Çocuklarımızın müsabakamıza iştirak edebilmeleri için bu kuponların toplanması lâzımdır.

Asîler dokuz limana mayin döktüler

Hükûmet kuvvetleri karşısında muvaffakiyetsizlikleri devamda

Madridde, asîlerin sık sık bombardım anına maruz kalan amele mahallesinde ahali gece gündüz böyle mahzenlerde kalmaktadır

Moskova 22 (radyo) — İspanyanın her tarafında askerî harekât devam etmektedir. Asîlerin birçok cephelerde yaptıkları taarruzlar hükûmet kuvvetleri tarafından püskürtülmüştür.

Diğer taraftan, hükûmetçilerin Madritin garp cephesinde yaptıkları bir ileri hareket muvaffakiyetle neticelenmiş ve asîlerden 6 tank ve birçok silâh istirdat edilmiştir. Ayni zamanda birçok asîler de yeniden hükûmet saflarına geçmişlerdir.

Asîler geri çekildiler

Madrit 21 (A.A.) — Dün yapılan anî bir baskın neticesinde asîler Asturyada işgal etmekte oldukları Somosiedo boğazından tardolunmuşlardır. Asîler, bir mühimmat ve yiyecek deposunu terketmişlerdir. Bu boğazın tamamile asîlerden temizlenmiş olduğu söylenebilir.

Asîlerin bir fabrikası yandı

Madrit 21 (A.A.) — Cumhuriyetçilerin topçusu asîlerin elinde bulunmakta olan Lavega mühimmat fabrikasına bir obüs düşürmüş ve bir pavyonda çıkan yangın diğer pavyonlara da sirayet etmiştir. Yanan pavyonlar arasında makinelitüfek dipçiklerinin imaline mahsus kuru tahta deposu da vardır.

Fransanın bir müracaatı

Paris 22 (radyo) — İspanya hâdiselerinin yeniden şiddet kesbetmesi üzeri

(Devamı 6 ıncıda)

GÜNÜN MESELESİ

Çocuk mecmuaları ve çocuk neşriyatı

Gazetelerde Maarifin bir kararından bahsediliyor. Çocuk mecmualarının, hususiyle çocukları alâkadar eden neşriyatın bugünlerde dikkati çekecek derecede çoğalması, Maarifi harekete geçiriyor.. Yazıldığına göre bugün çocuk mecmuaları çıkaranlar arasında bir müsabaka açılarak kazananlara mecmua çıkarmak müsaadesi verilecek ve ayrıca vekâletçe de yardımlarda bulunulacaktır.

Bu haberin, ya yanlış, yahud da yanlış anlaşıldığı için manasız bir şekilde aksettirilmiş olacağında tereddüt bile etmek istemiyorum.

Bugün çocuk neşriyatının fazlalaştığı muhakkak. Mecmuaları mecmualar takip ediyor.. Formalar birbirini kovalıyor. O şekilde ki, birinin çıkardığını, bir başkası aynen alıyor. Yahud o da ayni zamanda hazırlamış bulunuyor. Ayni isimle satışa çıkarıyor.

Çocuklara hitap eden neşriyatın kontrol edilmesinden daha makul bir şey olmadığı halde, çocuk mecmuası çıkaracak olanların müsabakaya tabi tutulmasına akıl erdirmek biraz güç oluyor.

Maarif vekâletinin çok yakından bilmesi icap eder ki, herhangi bir isimde mecmua çıkarmak her şeyden önce sermaye meselesidir. Sermayesi olan herhangi biri, çocuğa hitap etmesini bilmediği halde mecmua çıkarabilir. Fakat çıkaracağı mecmuada yazı yazanları bu işe chil gördüklerinden seçebilir. Bu itibarla çocuk mecmuası çıkaracakları müsabakaya mecbur tutmakta mana olmasa gerektir. Bu müsabakaya çocuk mecmualarına yazı yazacakların mecbur tutulmaları daha doğru bir hareket olmaz mı? Hem sermaye sahibi, hem de çocuğa hitap edebileceğine güvenen, çıkardığı mecmuada yazı da yazacaklar bulunursa o başka...

Her şeyi bir tarafa bırakalım.. Maarifin çocuk neşriyatını kontrolü altına almak kararını vermesine sevinmeliyiz.

Bugün neşriyat sahasını dolduran nice yapraklar çocuklara bilgi değil, haydutluk aşılıyor.

Hasnun Rasih TANAY

Petrol istihlâk vergisi indiriliyor

Maliye Vekili dün Mecliste izahat verdi

Milelt Meclisi dün Nuri Conkerin başkanlığında toplanmıştır. Celse açılırken Mahmut Soydan ile General Ziya Nurinin öldüklerine dair Başvekâlet tezkereleri okunmuş, hatıraları taziz edilmiştir. Müteakiben Urfa mebusu Ali Saip Ursavaşın beraet ettiğini bildiren Başvekâlet tezkeresi okunmuştur.

Bundan sonra Sümer bank sermayesine ilâve edilmiş olan 42 milyon liraya üç buçuk milyon lira daha ilâvesine dair lâyiha kabul olunmuştur.

Dahili istihlâk vergisi kanununun bir maddesinin tadili hakkındaki lâyiha görüşülürken söz alan Maraş mebusu Kemal, elektrik ile işliyen sanayi müesseselerinin vermekte oldukları istihlâk resmine mukabil buharla müteharrik müesseselerin böyle bir resim vermediklerini, bu suretle iki taraf arasında maliyet fiyatı farkı husule geldiğini, bunun elektrikle işliyen müesseseler aleyhine olduğunu söylemiş ve elektrikle çalışan müesseselerin de istihlâk vergisinden muaf tutulmasını istemiştir.

Bundan sonra Maliye vekili Fuat Ağralı söz almış, kömür ocakları için teklif edilmiş olan istisnaiyetin sebeplerine işaret ederek diğer sanayi müesseselerinin vaziyetinin de gözden uzak tutulmadığını ve onlara da bu muafiyeti temin edecek olan kanun lâyihasının bu devrede meclise verileceğini söylemiştir.

Bu izahat üzerine Kemal takririni geri almıştır.

Müteakiben Maliye Vekili, hastane, mekteplerle Darülâcezelerin de elektrik istihlâk resminden muaf tutulmasını istiyen Ziya Gevhere cevap vermiş, bunun için de bir lâyiha hazırlandığını hattâ petrol üzerindeki verginin de mühim tenzilâta tabi tutulacağını söylemiştir.

Çin isyanı

Askerî harekât şimdilik durdu

Çinde asîlerle hükûmet kuvvetleri arasında çarpışma bir müddet için duracaktır.

Asîler, esir ettikleri Çin diktatörü Şankeyşeki serbest bırakmak taraflısı olmamalarına rağmen, hükûmet işin muslihane bir surette halline teşebbüs edebilmek üzere asîlere karşı hareketin tehir edilmesini emretmiştir.

Arada bir nevi elçilik vazifesini gören gazeteci Donald, asîlerin elindeki Sianfu şehrinden hükûmet merkezi Nankine dönmüş olup asîlerin bir takım tekliflerini de hamil bulunmaktadır.

Japonların dövdükleri bir adam

Şanghay 21 (A.A.) — Japon bahriye silâhendazlarından bir grup, Honkkew mahallesinde Şanghay beynelmilel polis müdürünün yeğenini yere yuvarlıyarak döğmüşlerdir. Müdürün yeğeni, İngiliz tebaasından olduğundan hâdise, bir takım aksülâmeller tevlit etmiştir.

Eski Çin Başvekili

Bundan bir ay kadar evvel İstanbuldan geçen sabık Çin başvekili Vang Vey alelâcele Çine çağrılmıştır. Berlindeki Çin sefiri de sabık başvekille görüşmek üzere Çekoslovakyaya gelmiştir.

Madam Çan Kay Şek

Paris 22 (radyo) — Röyterin Çinde ki muhabiri bildiriyor:

Madam Çan Kay Şek kocasına iltihak etmek üzere bu sabah tayyare ile Sian - Fuya gelmiştir.

Diğer taraftan Nankin hükûmetine mensup tayyareler, asî kuvvetleri bombardıman etmişlerdir.

Hariciye vekilimizin Annesi vefat etti

Hariciye Vekilimiz Rüştü Arasın annesi Ankarada vefat etmiş, cenazesi merasimle kaldırılmıştır.

Rüştü Arasa en derin taziyetlerimizi bildiririz.

Paris, 21 (A. A.) — Türkiye Dış İşleri Bakanının valdesi vefat etmiş olduğundan, Bakanın buradaki ikameti esnasında yapılacak olan resmi kabuller asgarî hadde indirilmiştir.

M. Delbos yarın Dış İşleri Bakanlığında Rüştü Aras şerefine hususî bir öğle ziyafeti verecektir.

Sancak davamız

Paris 22 (Radyo) —

Suriye meclisi mebusanının dünkü fevkalâde toplantısında Haşimül Etasi reisi cumhurluğa intihap edilmiştir.

Etasi söylediği nutukta, bilhassa Fransa — Suriye dostluğundan hararet le bahsetmiş ve çok alkışlanmıştır.

HABER — Haşimül Etasi Fransa — Suriye muahedesini Pariste imzalayan heyetin başkanlığını yapan zattır.

Üç ay evvel arkadaşlarile birlikte Paristen İstanbula gelmiş, Suriyeye geçmişti. Kendisinin reisicumhur intihap edileceği daha o zaman belliydi.

Perapalasta muharririmiz kendisile görüşürken müstakbel reisicumhurluğa kimin namzet gösterileceğini sormuştu. Buna Haşimül Etasiden evvel yanındaki arkadaşları cevap vererek:

— Reisimizi göstereceğiz demişlerdi.

Radyonun verdiği haber formalitenin ikmal edilmiş olduğunu bildirmektedir.

Pariste müzakereler

İskenderun - Antakya davasının görüşülmesine Pariste tekrar başlanmıştır. Tevfik Rüştü Aras ile birlikte Paris büyük elçimiz Suat Davaz Fransız hariciyesinde Fransız Hariciye Nazırı ile görüşmüşlerdir. Bu müzakerelere Fransanın dün Parise varmış olan Ankara Büyük elçisi Ponso da iştirak etmektedir.

Bitaraf müşahitler heyeti

Cenevre 21 (A.A.) — Milletler cemiyeti sekreterliği vaziyeti tetkik etmek üzere İskenderun Sancağına gidecek olan üç bitarak müşahidin isimlerini neşretmektedir: Bunlar, eski Türk - Yunan Muhtelit Mübadele komisyonu başkanı Norveçli Hans Holstad, eski Celebes valisi Holandalı J. Caron ve piyade albayı İsviçreli Karl Wattewyl'dir.

Komisyon, 1 ikincikânundan evvel İskenderuna varmış olacaktır.

Sancakta çevrilmek istenen manevralar

Sancağa müşahitler heyetinin gönderilmesi, yeni askerî kuvvetlerin sevkedilmemesi, son defa gönderilmiş olanların da geri alınması hakkında Milletler Cemiyetinde verilen karar Suriyede derin tesirler uyandırmıştır.

Vatanîler bu karara karşı koymak için bazı tedbirlere başvurmağa çalışıyorlar. Bu arada Alevîlerden, Sünnîlerden, hristiyan Araplardan bazı kimselerle Türklerden mevcut mebusları elde ederek Sancağın Suriyenin parçası olduğuna dair Milletler cemiyetine ve muhtelif yerlere müracaate kalkışmışlardır.

Bu müracaatlerde "halk biziz. Sancağı temsil ederiz,, gibi sahtekârlıklar, uydurma mazbatalar da vardır.

Vatanîler tarafından alınan tedbirlerden bir başkası da Taşnak Ermenileri başta olmak üzere bazı karışıklık unsurlarına silâh dağıtmalarıdır. Ekaliiyetin bulundukları sahada silâhsız Türk ekseriyetine karşı silâhlâ tutunabileceklerni umdukları anlaşılıyor.

Antakyada tek Türk polisi kalmadı.

Lâzkiye 21 (hususî) — Antakyadan polis teşkilâtında son Türk polislerini teşkil eden 4 kişinin yerine de Alevî polisler getirildi. Bu suretle Antakyada tek bir Türk polis bırakılmamıştır. Çıkarılan polislerin isimleri şunlardır:

Şevket, Rauf, Osman, Sadık. Türk jandarmalarının yerine de Alevî ve Ermeni jandarmalar konulmaktadır.

Hatayîlların protestosu

Suriye gazetelerinin Hataydaki Türklerin bir ekalliyetten ibaret olduğu iddialarına karşı Hatay Türklerinin protestosunun metni şöyledir:

"Zaman zaman bazı Suriye gazeteleri Hataydaki Türklerin bir ekalliyetten ibaret olduğu ve buradaki Türklerin Torosların şimaline mübadele suretile yerleştirilmesini teklif etmektedirler. Hatay Türkleri, Hatay mıntakasında 40 asırdanberi yaşıyan Otoktan ahalidir ve burada nüfus ekseriyeti de bizlerdedir. Tarihile, ananesile, coğrafî isimlerile ve bütün kültürile tam bir Türk mıntakası olan Hatayın sahibi biz Türkler, belli olan bir maksada matuf bu kabil talebleri şiddetle red ve protesto ederiz. Biz kendi öz topraklarımızda kalarak istiklâlimizi kendi kuvvetimizle korumak istediğimizi cihana bir kere daha bildiririz.

Hatay Erkinlik cemiyeti bugün Emin önünde hazırladığı yeni binaya taşınacaktır. Cemiyet Hatay için takarrür eden bayrağı yaptırmıştır.

Yeni binaya Hatay bayrağı yarın merasimle çekilecektir. Hatayîlar bayrak çekme merasiminden sonra Taksime gidip âbideye çelenk koyacaklardır.

KÜÇÜK HABER

İçeride:

* Şehircilik mütehassısı Prost dün akşam Ankaraya gitmiştir. Bir hafta sonra dönecektir.

* Tasarruf haftası esnasında İstanbuldaki yemişçilerden bir çoğu ikramiyeli yemiş satma müsabakasına girmişlerdi. Bu şekilde yemiş satanların dünden itibaren kuponlarının toplanmasına başlanmıştır. Piyango yakında çekilecektir.

* Maarif vekâleti yüksek tedrisat müdür vekili Cevat dün akşamki trenle Ankara gitmiştir.

* İnhisarlar idaresi tarafından tütün eksper namzedi olarak almacak gençlerin imtihanları dün yapılmıştır.

* İstanbul Ziraat bankası buğday sulis timali tahkikatı evrakının noksanları dördüncü defa olmak üzere Ziraat vekâletince ikmal edilerek İstanbul vilâyet idare heyetine gönderilmiştir.

* Denizyollar işletme idaresinin, İstanbul ve İzmir liman idarelerinin bütçeleri meclise verilmiş, muhtelit bir encümene havale edilmiştir.

* Yugoslavya ticaret ve seyrisefain mukavelesinin tasdikile İtalya ile yapılan ticaret anlaşmasının tasdikine dair lâyihalar meclise verilmiştir.

* Umumi müfettişler kongresi dün Ankarada tekrar toplanmıştır. Nüfus ve sefer berlik işlerin tetkik edilmiştir. Bugün tekrar bir toplantı yapılacak kararlar verilecektir.

* Belediyenin yeniden sipariş ettiği iki can kurtaran otomobili dün gümrükten çıkarılmıştır. Bunlardan biri Üsküdar, diğeri Kadıköy cihetine tahsis edilecektir.

* Romanyanın yeni elçisi Aleksdanr Te Lemak bugün şehrimize gelecektir.

* Dokumacı ve yazmacı esnafı birliği idare heyeti seçimi dün yapılmıştır.

Dışarda:

* Habeş imparatoruna ait mühim miktarda gümüş dün Londrada satılmıştır.

* Bulgaristanın Roma elçisi Adisababada bir Bulgar konsoloshanesinin ihdası için İtalya dışişleri bakanından müsaade istemiştir.

* Cenubi Afrikada Por Elizabetle Kaptavn arasında işliyen bir tren hattan çıkmış, sekiz kişi ölmü, 35 kişi yaralanmıştır.

* Meşhur İngiliz zenginlerinden Lord Nuffield hayır işlerine tahsis edilmek üzere İngiliz hükmetinin emrine iki milyon İngiliz lirası vermiştir.

Bulgaristanlı 25 bin Türk Garbî Trakyaya yerleştirileceklermiş

Sofya, (Hususi) — Kampana gazetesi aynen şunları yazmaktadır:

"Atina, 18 — Bulgaristan Türklerinden 25 bin kişinin Garbi Trakyaya yerleştirilmeleri için Yunan hükûmetinin verdiği muvafakat kararı, gayet iyi karşılanmıştır.

Bu hâdise, Bulgaristan ve Yunanistan dostluk münasebatının kuvvetlenmekte olduğunu göstermesi itibariyle çok şayanı kayıt görülmektedir.

HABER: Bulgar hükûmeti, kendi toprakları dahilinde yaşıyan Türkleri başka devletler topraklarına yerleştirmek üzere müzakerelerde bulunması bizim aklımızın eremediği bir meseledir ve tavzihe muhtaçtır.

Doğru mu değil mi?

Kontrol âmirse

Bundan birkaç gün önce tramvayda bir hâdise geçti. Bir mektep talebesi "paso!" dedi. Biletçi bir paso bileti kesti. Sonra çocuk: "Affedersiniz yanıldım, elbisemi değiştirmiştim, paso öteki elbisenin cebinde kalmış. Maamafih üstümde iki şirketin pasosu da var.. Talebeyim... Aksilik, tramvayı kini almamışım.

— O halde tam bilet keseceğim.

— Kes..

İş para verme bahsine gelince çatalandı. Biletçi kestiği iki biletin parasını da istiyordu. Talebe: Ya o ya öteki!„ diye ayak diredi. İş uzadı, işe polis karıştı. Çocuk, polisin iyi sözler karşısında biraz yumuşadı. Neredeyse verecekti. Biletçinin ağzı durmadı:

— Bu sahtekârlıktır... dedi.

Çocuk:

— Madem ki sahtekârım... O halde vermiyorum. Polise döndü:

— Lûtfen adresimi tesbit ediniz. Şirket dava etsin... Bir insan yanılabilir. Pasomun mevcut olacağına elin de bulunan diğer şirketlerin verdiği iki paso da şehadet eder. Ben talebeyim, sahtekâr değilim.. İki biletin parasını veremem. Ya biri, ya öteki..

İşin çıkmaza girdiğini gören polis adresini alıp biletçiye vermekten başka çare bulamadı. Ortalık yatıştı. Tramvay yoluna devam etti.

Perapalas önünde tramvaya atlayan bir kontrol memuru ile iş daha garip bir safhaya girdi. Biletçi:

— Bu talebe bileti kestirdi, pasosu çıkmadı. Tam bilet kestim. Parasını vermiyor.

— İkisinin de mi?

— Evet...

Çocuk atıldı:

— Hayır, ya biri, ya öteki...

Kontrol biletçiye çıkıştı:

— Alsana birinin parasını.

— Sen âmirimsin. Sana şikâyet edeyorum. Sen al...

Çocuk tam bilet parasını vereceği sırada, biletçi atıldı:

— Alma.. İşe polis karıştı.. Artık olmaz..

Bu vaziyette size âmir olacak kontrol memurunun şaşırdığını, ne yapacağını bilemediğini söylersek bir hakikatten bahsetmiş oluruz.

Kontrol bir âmirse bu gibi vaziyetlerde ne yapacağını bilmelidir. Kontrol âmirse, ona bir kişiden haksız olarak istendiği pek âşikâr olan iki biletten birini iptal etmek salâhiyeti verilmelidir.

Halkın Dostu

İstanbul Valisi değişmiyor

Ankara valisi Nevzadın İstanbul valiliğine, İstanbul valisi Muhiddin Üstündağın da Ege mıntakasında yeniden ihdas olunacak beşinci umumî müfettişliğe tayin edilecekleri haberi hakkında Dahiliye müsteşarı Sabri şöyle demiştir:

"— Vekâlet mahafilinde böyle bir tebeddül mevzuu bahsdeğildir. Egede beşinci umumî müfettişlik ihdasi hakkında henüz bir karar verilmemiştir...

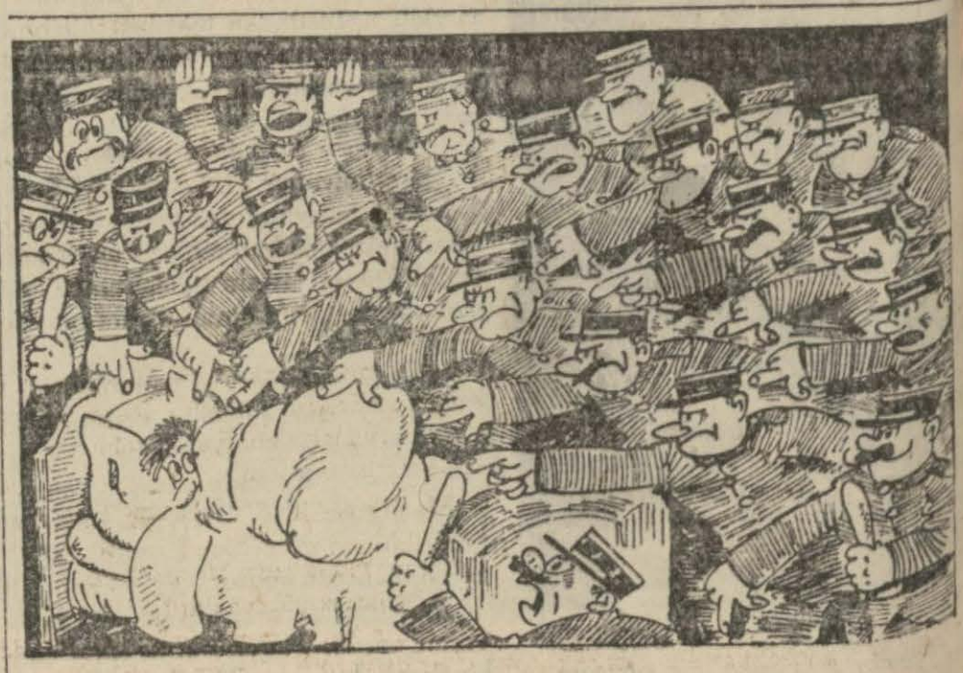

Şoförün kâbusu!

— Fransız karikatürü —

Benim görüşüm:

Sermayenin millîleşmesinden Türk işçisi bir şey kazandı mı?

Üzülmezde (Türkiş) maden şirketinden bir manzara

Zonguldağa çıkınca, gözüme ilk çarpan, büyük bir faaliyet oldu. Fıçıları yuvarlıyan, denkleri taşıyan işçiler, sağa sola seğirten komisyoncular, birbirine bağıran kayıkçılar ve çabuk yürüyen bir halk.. Sonra, limanda duran on küsur vapur...

Bu şehrin faaliyet nabzı İstanbuldan daha kuvvetli ve daha tez atıyor.

Arkadaşlarım:

— Anadolu bu muymuş? Biz, burada yaşamayı istemiyenlere, kocaları Zonguldağa tayin edilince, "Eyvahlar olsun!„ diye matem tutan bayanlara şaşarız! - dediler.

— Durun hele.. Acele hüküm vermeyin... Burası Anadolunun müstesna imtiyazlı bir parçasıdır. Faaliyetin derecesine hemen hiçbir yerde rastlanamaz. Çünkü bu dağların altı kömür doludur, ve üstüne de milyonlarca liralık sermaye dökülmüştür! - dedim.

Sahil boyunca yürüyorduk. Nekadar çok bina yapılmış.. Şu sıra apartımanlar, şu postahane, şu Halkevi, şu hükûmet konağı, şu belediye, şu meydan... Hele hassa şu asfalt cadde.. Eski devirde onun yerinde vıcık vıcık çamurlu, berbad bir yol vardı... Şurası bir bahçe haline getirilmiş.. Ortasına Atatürkün pek güzel bir heykeli dikileceğini bunun için de beynelmilel bir müsabaka açılacağını öğrendim...

Yol arkadaşlarım, burasını, Avrupanın işlek limanlarına benzetiyorlar... Dükkân vitrinlerine bakıp:

— Her şey de bulunuyor canım... Hatta "İsmet" sigarası bile bulunmaz sandıktı! - diyorlar...

— Elbette her şey olacak... Bu şehirde az mühendis, az teşebbüs erbabı ve memur ailesi mi var sanıyorsunuz?.. Hem Zonguldak vilâyet merkezi yahu... Fakat vakit kaybetmiyelim, vapurumuzun akşama kadar burada durmasından istifade ederek maden ocaklarını gezelim....

Zonguldak gazetesinin sahibi dostum Karaoğuz'u arıyoruz. Biraz evvel çıkmış. Bunun üzerine Halkevine giderek oradan yardım istemek aklıma geliyor. Fırka kâtibi Bay Sabrinin delâleti, bize muhterem vali Bay Halid Aksoy'un muavenetini bahşetti. Meslekdaşımızı da ilbayın odasında bulduk. Bay Halid, bize Türkiş isimli İş Bankasına ait muazzam teşkilâtın bir otomobilini tahsis ettirdi. Bilhassa, münevver bir müteşebbi hususiyetçi olan Süleyman Sami Arım'ı da bize dost ederek refakatimize verdi. Doğruca, Türkiş'e ait tesisatın bulunduğu mevkie gittik...

Sairane bir vadiden, dahile doğru, muntazam bir yoldan ilerliyoruz.

— Burasını, Türkiş yaptırdı... Türkişin esası 63 numaralı diye maruf ocak ve etrafında vaktiyle birçok davalar cereyan eden ocaktır. Emvali metrukeden hükûmete kalan diğer madenlerle birleştirilip bir şirket tesis olunmuş... İşte, bakınız.. Bu gördüğünüz dağlar, ve üzerindeki binalar hep o şirkete ait..

Gözlepe büyüklüğünde, ortası çukur, kova şeklinde bir arazinin merkezinde bulunuyoruz. Etrafımızda yüksekdağlarda iriliufaklı birçok binalar var.. Bunlardan birkaç tanesi, dikkati celbedecek derecede muazzam...

— Nedir bunlar? - diye soruyorum.

— Yeni mahallerdeki amele yatakhaneleri... Sonradan göreceksiniz..

Ortasında bulunduğumuz dağların altı hep kömür.. Bunlar Dağbaca, Kemerbaca, Derebaca denilen üç irtifada tünellerle delinmiş... Toprağın altında ve üstünde 1300 amele çalışıyor.. Ailece eski tanıdıklarımızdan merhum Hasan paşanın oğlu Bay Cemal'le, burada karşılaşmak benim için sürpriz oldu; yirmi sene evvel onu küçük bir çocuk halinde bırakmıştım: Büyümüş, maden mühendisi olmuş. Zonguldakta kurulup fazla maden mühendisine şimdilik maalesef ihtiyaç olmadığı için, bir miktar talebe verdikten sonra faaliyeti tatil edilen maden mektebinin ender mezunlarından...

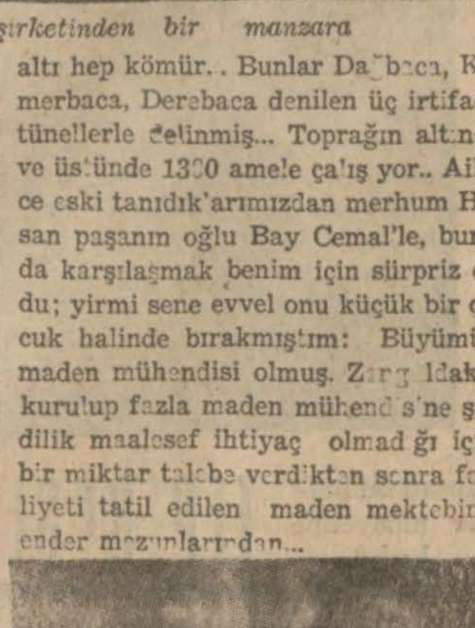

Zonguldak Valisi ve Parti Başkanı Halid Aksoy

Bu zekî ve cevval fen adamı, bize bütün tesisatı gezdirdi. Kömürün yerden çıkmasından muhtelif ihtiyaçlara tekabül edecek şekiller almasına kadar geçirdiği safhaları takiben, fabrikaları dolaştık. İstanbuldayken kullanarak memnun kaldığımız Sömikok'un nasıl yapıldığını gördük ve brikat denen yakılması pek elverişli, tazyikle mamul bir cins topaç kömürün de yeni çıkarılmıya başlıyan ilk nümunelerini "demek bizde bu da yapılmıya başlanıyor!„ diye muayene ettik...

Rehberlerim, bana teknik birçok tafsilât verirlerken, ben, mütemadiyen etrafıma bakınıyordum:

— Bunlar çok iyi... Avrupadan getirilen makineler, yetiştirilen genç mühendisler, toprağın altındaki servetlerin çıkarılması... Ve sonra, gördüğüm bariz bir intizam... Hepsi âlâ.. Fakat bunlar, hakikî efendiye, yani geniş manada Türk halkına, Zonguldağın amelelik eden köylüsüne ne temin ediyor? İş Bankasının bu tesisatı kurmuş olmasından ve ecnebî sermayesinin millî bir şirkete intikal etmesinden ziyade, işte, beni bu mevzu alâkadar eder.... Evet, ecnebîlerin pınarlarımızın başından çekilmiş olmaları iyi şeydir... Bizim buralarını onların zamanından daha mükemmel işlettiğimiz de anlaşılıyor... Fakat, şu soluk benizli, şu yamalı elbiseli, şu fersiz bakışlı ameleye ne temin edebildik?... Onun ferdî hayatı noktasından "Ha ecnebî patron, ha yerli patron, ha devlet patron!„„ mıdır?...

İşte zihnimi bu sual işgal ediyordu.

Muhittekilere düşüncemi ihsas ettim ve müsaadeleriyle, yanımdaki bir işçiye ücretini sordum:

— Üç lira gündelik alıyorum! - dedi.

Fakat o, mütehassıs bir ameleymiş.

— Mütehassıs olmıyanlar?

— Altmış kuruş derecesinde az kazananlar da vardır... Umum yevmiyelerin umum fertlere taksimi yapılırsa, netice 140 kuruştur.

— Zonguldak, İstanbuldan bile pahalı olduğuna nazaran nasıl geçinyorlar?

— Kooperatif tarzında teşekküller yardımiyle, hayat, kendileri için daha ucuz olur.

Bu sözleri çok işitmiş olduğum için kendi kendime:

"— Lâf!" dedim.

O esnada, yanımda, hailengiz bir muhavere cereyan etti:

— Cesetler çıkarıldı mı?

— Hangi cesetler? - diye dehşet içinde sorduk.

— Toprak çöküntüsü olmuş da.. dört amele, ezilmiş..

[Zonguldak hakkındaki yazılarım devam edecektir. Bu yazıdaki endişeli suallerimin cevapları da, o yazılarımda verilmiş olacaktır.]

(VA-NO)

İÇ HABERLERİ

Şark demiryolları memurlarının

Şirketten alacakları ikramiyeler

Şark demiryolları idaresinin devri teslim muamelesine dün devam edilmiştir. Tesellüm muamelesi yeni yılın ilk gününde bitecektir.

Şirket memurları Devlet demiryolları kadrosuna geçeceklerdir. Yalnız birkaç ecnebî memur tasfiyeye uğrayacaktır. Şirketin memurlara vermesi icap eden ikramiye de hükûmetçe alâka ile takip edilmektedir.

Bu hat hükûmetin elinde şimdikinden çok daha iyi ve halkın menfaatine uygun bir şekilde işletilecektir. Satış mukavelesi birkaç güne kadar Ankarada imzalanacaktır.

Boğazda bir mavna battı

Bir tayfa boğuldu

Dün Kandilli önlerinde bir mavuna batmış, bir gemici boğulmuştur. On tonluk bir mavunaya Kuruçeşmeden maden kömürü yüklenmiş, mavuna Büyükderede bir yalıya götürülmek üzere bir motöre bağlanıp yola çıkarılmıştır.

Mavuna çok yüklü olduğundan Kanlıca önlerinde birdenbire batmıştır.

Tayfalardan Osman, Kadri, Hüseyin, Ahmet, Bahaddin kurtarılmış, Mustafa bütün araştırmalara rağmen bulunamamıştır.

Kayseride Atatürk günü

Atatürkün Sıvas kongresinden sonra Kayseriye ilk ayak bastıkları günün on yedinci yıl dönümü dün Kayseride büyük ve coşkun tezahüratla kutlulanmıştır. Cumhuriyet Halk Partisi vilâyet merkezi dün toplanmış, Atatürkün misafir kaldığı evin satınalmarak inkılâp müzesi yapılmasına karar vermiştir.

Imtiyaz alma mütehassısı Riket Londraya gitti

Meşhur İngiliz iş adamı imtiyaz alma mütehassısı Riketin Atinadan şehrimize geldiğini dün yazmıştık. Riket burada bulunduğu Amerikalı arziyatçı Kendley ve karısı ile birlikte akşamki Avrupa ekspresile hareket etmiştir.

Amerikalı arziyatçı Hendley Sinop ve Kastamonuda petrol tetkikatı yapmıştı.

Her iki mütehassıs dün Perapalas otelinde epey görüştükten sonra Riket Londraya ve Hendley ile karısı Ameri kaya gitmek üzere şehrimizden ayrılmışlardır.

Riketin Noelden sonra tekrar İstanbula geleceği sanılıyor.

Bir katil 18 seneye mahkûm oldu

Nişanlısı Ayşenin kendisinden ayrılarak başka birisine verilmesinden muğber olan hamal Ali, Ayşenin kardeşi Ahmedi bıçakla yaralıyarak öldürmüştü. Bu cinayet davası hakkında dün karar verilmiş, hamal Ali 18 sene hapse mahkûm olmuştur.

İlâç ihtikârı için

Ecza depoları sahipleri tröst vaptılar mı?

Ecza deposu sahiplerinin birleşerek tıbbî eczaları rekabetsiz satacakları söylenmektedir. Sıhhat müdürü Ali Rıza dün bu hususta demiştir ki:

"— Depo sahiplerinin anlaşma yaparak ilâç fiyatlarını rekabetsiz satmağa kalkmaları bir ihtikâr alâmetidir. Benim böyle bir şeyden haberim yoktur. Şayet böyle bir arzuları var da bunu tatbika kalkarlarsa işe doğrudan doğruya Sıhhat Vekâleti vaziyet eder. Çünkü ilâç fiyatlarındaki ihtikârı tetkike kanunen ancak Vekâlet salâhiyettardır.„

Eroin tüccarının evi

Bir "Eroin tekkesi„ haline getirilmiş

Eroin tüccarı Topal Hasanın Çenberlitaşta Tavukpazarındaki evine günün muayyen saatinde kadın ve erkeklerin girdiği görülmüş, dün bu ev basılmıştır. İçerde Melâhat, Suzan adında iki kadınla Haydar, Aziz ve Efdal adında üç erkek eroin çekerlerken yakalanmışlardır. Evde birçok eroin bulunmuştur.

100 yaşında adamın

Ikiz çocuğu olmuş!

Deyli Meyl gazetesinin yazdığına göre Amerikada Oklakoma şehrinde oturan Lee Edvard isminde 100 yaşında bir adamın ikiz çocuğu dünyaya gelmiştir.

Karısı 36 yaşındadır. İkizlerden biri kız, diğeri erkektir. Doğduktan birkaç gün sonra ölmüşlerdir.

Yumurta tüccarlarının Ispanyadan alacakları

Cumhuriyet Merkez bankası merkezden verilen emir mucibince İspanyaya mal ihraç edip de bedellerini alamıyan yumurta ihracatı tacirlerinin 800 bin lira tutan alacaklarının bankalardan aldıkları yüzde seksen bedelini tamamen ödemiştir. Bundan dolayı ihracatçılar iktısat vekâletine teşekkür etmişlerdir.

Ihracatı kontrol heyetleri

İhracatı kontrol için teşkil edilen kontrol heyetleri işe başlamışlardır.

İhracat murakabe kanununa göre ihracat işleriyle uğraşanlardan hepsi ruhsatnamelerini almışlardır.

Dilenciliğin cezası

Dilencilik yapmaktan suçlu olarak yakalanmış olan sekiz dilenci sulh ceza hâkimliğince boğaz tokluğuna belediye hizmetinde çalışmaya mahkûm edilmişlerdir.

HABERİN TAKVİMİ

22
SALI
Birincikânun — 1936
Hicri: 1355 — Şeval: 8
Erbainin intidası

Güneşin Doğuşu	Güneşin Batışı
7,23	16,44

Vakit	Sabah	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
alafranga	5,53	12,12	14,32	16,44	18,23	5,36
alaturka	1,09	7,28	9,48	12,00	1,39	12,51

GEÇEN SENE BUGUN NE OLDU?

İngiltere İtalyaya karşı Balkan devletleri le birleşmek istiyor.

Sabah gazeteleri ne diyorlar?

Türkçe konuşma kanunu

Bulgaristanda umumî yerlerde bulgarcadan başka bir lisan konuşulmasının Bulgar hükûmetince yasak edildiğini yazmıştık. Bu haber matbuatımızın eski ve müzmin bir derdi tazelemesine vesile oldu. "Cumhuriyet" te Peyami Safa bugün bu mevzu üzerinde ikinci bir makale yazarak Türkiyede de böyle bir karara olan ihtiyacı şiddetle müdafaa ediyor. Bu fikri ortaya biz atmıştık; Peyami Safaya hak vermemek ve onunla birlikte böyle bir kararı istememek elden gelmiyor:

"Şu hakikatleri Türkiyedeki vatandaş ekalliyetlerin şuurlarına temel çivisiyle mıhlamalıyız:

1 — Türk dili, Türk millî birliğinin en yüksek ifadesidir.

2 — Evinin dışarsında, umumî yerlerde türkçeden başka dille konuşanlar Türk millî birliğine ihanet etmiş sayılırlar.

3 — Bu ihanete karşı Türk polisi ve adliye cihazı otomatik olarak harekete geçer.

4 — Umumî yerlerde türkçeden başka bir dille konuşan Türk tebaası, polise tek bir şikâyet ve müracaat üzerine derhal meşhud suç mahkemesine sevkedilir, ayrı ve hususî bir kanuna göre ceza görür.

5 — Bu, para cezası da değil, doğrudan doğruya hapistir.

6 — Müsamahası ve tecili yoktur.

7 — Türk millî birliğine ihanet suçunun hiçbir mazereti yoktur.

8 — Ecnebiler müstesnadırlar.

9 — Muhatabı ecnebî olan vatandaşlar müstesnadırlar.

Bu hakikatleri Türkiyede oturanların kafalarına çakmak için tek bir kuvvet olabilir: Kanun; ve tek bir ceza: Hapis.

Bugüne kadar gösterdiğimiz manasız müsamahanın her türlü tecrübesi de ispat etti ki başka yol yoktur.„

☆

Şark demiryolu nasıl yapılmıştı?

Artık tarihe geçen şark demiryolunun vaktiyle ne şekilde yapıldığını Ulusa yazdığı bir makale ile anlatan Nureddin Artam birçoklarımızın meçhulü olan bazı hakikatleri de tekrarlıyarak diyor ki:

"1869 senesinde osmanlı hükûmeti, en mühim hat olarak İstanbulu Avrupa şehirleriyle birleştirecek bir demiryolu inşasını düşünüyordu. O zamanın maliye nazırı Davud paşa, bu işi yapacak zekî, kurnaz, fakat desise ve dalavereden kaçınmaz bir adam buldu. Belçikalı bir Alman olan bu adamın ismini hatırlamakta güçlük çekeceğinizi zannetmiyorum: Baron Hirş. Hayret ve dehşet içinde kalmadan dinliyeceğinize imkân olmıyan bir ciheti de söyliyelim: 2000 kilometrelik bir demiryolunu inşaya talib olan Hirş'in o sıralarda ne şahsî serveti, ne de Avrupadaki malî müesseseler nezdinde kredisi yoktu. Yalnız karşısındaki adamların kim olduğunu sezecek kadar zekî, onları ne yolda aldatabileceğini anlıyacak kadar kurnazdı.

Baron Hirş'in şartları arasında şunlar vardı: 2000 kilometrelik demiryolunun bütün inşaatını kendi deruhte edecek, bunun için lâzımgelen parayı bizzat bulacak; birisi inşa, birisi işletme için iki şirket kuracaktı. İşletme şirketi, inşa şirketinin kiracısı vaziyetinde bulunacaktı.

Hükûmet de kilometre başına yirmi iki bin frank teminat vermeyi kabul edecekti.

O sıralarda Almanya ve Avusturya imparatorluklarının türk toprakları üzerinde Fransızlarla İngilizlerinkine karşı durmak istiyen emperyalistik arzu ve ihtirasları vardı. Nihayet bu temayüllerden istifade etmiye muvaffak olan Hirş, lâzımgelen sermayeyi buradan bulabildi. Fakat ne suretle biliyor musunuz: Bu devletler lâzımgelen sermayeyi ikraz tarikiyle Osmanlı devletine veriyorlar, fakat bunlar Hirşin inşa ve işletme şirketlerine sermaye oluyordu.

BAYANLAR Gazetemize, "Güzellik doktoru,, adresine hakiki veya müstear adlarımızla sora cağınız suallerin cevaplarını bu sütunda bulursunuz. Bu cevaplarr Pariste anlaşmış bulunduğumuz güzellik müessesesi vermektedir. Güzelliğinizi noksan bırakan kusurlarınızı bize yazınız.

— 46 —

Ortaköyde Naciye imzasile soruluyor:

Birkaç senedenberi bir yazıhanede çalışıyorum. Her halde mütemadiyen oturmaktan olacak, fena halde şişmanlamıştım. Geçen senedenberi jimnastik yapmıya başladım ve hakikaten 76 kilodan 61 kiloya indim. Boyum 1,61 dir. Fakat bacaklarımdan hiç memnun değilim. Nasıl jimnastik yapmalı?

Cevap:

Yazılarımızı takip etmişseniz her halde görmüşsünüzdür ki, her fırsatta jimnastik tavsiye ediyoruz. Çünkü jimnastik güzelliğin en büyük âmilidir. Boyunuzun (1,61), kilonuzun da 61 olduğuna göre, tam tenasüp elde etmek için daha üç kilo zayıflıyabilirsiniz. Bundan sonra vaziyetinizi muhafaza etmiye çalışınız. Bacaklar için en iyi jimnastik sırt üstü yatarak bacakları havaya kaldırmaktır. Bu vaziyette bacaklarınızı (topuklarınızı baldırlarınızın altına dokundurmak şartiyle) büktükten sonra, süratle tekrar havaya kaldırınız ve bu hareketi otuz defa kadar tekrar ediniz. Bundan sonra ayak bileklerinizi de oynatmak suretiyle bazı hareketler daha yapabilirsiniz.

Bu hareketleri her gün tekrarlarsanız birkaç ay sonra bacaklarınızın güzelleştiğini göreceksiniz. Yalnız her şeyde olduğu gibi bunda da sebat etmek şarttır.

— 47 —

Nermin imzasile soruluyor:

"Şişmanlamak istiyordum. Bunun için bir müddettenberi bol bol yatıyor, tereyağı, yumurta, peynirler, sütler ve hamurlu şeyler yiyorum. Halbuki bu defa etlerim sarkmıya başladı ve vücudum büsbütün çirkinleşti. Ne yapacağımı bilmiyorum.

Cevap:

Aldığınız gıdalar, hiç şüphe yoktur ki, şişmanlamak için en iyidirler. Fakat, şişmanlamak için böyle gıdalar alırken kendini koyvermek, yani hareket etmemek kadar büyük bir kabahat olamaz. Aldığınız gıdalara devam ediniz, fakat her gün asgarî 10 dakika jimnastik yapınız (Tabiî mideniz boşken) hem istediğiniz tarzda şişmanlıyacağınızı, hem de etlerinizin sıkılaştığını sevinçle göreceksiniz.

—48—

Sirkeciden A. M. imzasile soruluyor:

"21 yaşındayım, boyum 1,67 dir. Kilom 65. Bu vaziyet iyi midir? Biraz zayıflamak istiyorum. Bunun için sabah kahvaltıları yapmıyorum. Yemeklerde ekseriya et yemiyorum. Galiba kollarımın üst kısmı da oldukça şişman. Geçen gün ölçtüm, 32 santim geldi. Halbuki bileklerim 14 santim. Bana bazı tavsiyelerde bulunabilir misiniz?"

Cevap:

21 yaşınızda olduğunuza göre 1,67 boyunuza mukabil kilonuzun 60 olması icap eder. Bu vaziyeti bulmağa ve muhafaza etmeğe çalışınız. İhmal ederseniz yaşla beraber kilonuzun da gitgide arttığını ve meselâ 30 yaşınıza geldiğiniz zaman 75-80 kiloyu bulduğunuğu esefle görürsünüz. Fakat iş işten geçmiş olur.

Et yemekleri şişmanlatmaz. Binaenaleyh rahat rahat yiyebilirsiniz. Siz herhalde, patates, makarna gibi şişmanlatıcı şeyler ve yahut da çok ekmek yiyorsunuz. Asıl bunlar şişmanlatır. O halde, günde 150 gram kızarmış etle 200 gram taze sebze yerseniz çok daha iyi olur. Hele ekmek yemez ve bir şey de içmez, bol meyve yerseniz pek alâ zayıflıyabilirsiniz. Herkese olduğu gibi size de tekrar edelim ki bol bol jimnastik yapınız. Kollarınızın üst kısmı da tabiî zayıflar. Sonra terlemekten korkmamalısınız. Terlemek, zayıflamak için büyük bir âmildir.

Amerikalı Haydut
Al Kapone'nin muavini
Bükreşe gelince büyük bir heyecan uyandı

Bükreş 20 (hususi) — Bütün Bükreş gazeteleri, en büyük Amerikalı haydut Al Kaponenin ortağı Abraham Sikovski nin Bükreşte bulunmakta olduğunu yazarak, çok meraklı ve heyecanlı yazılar yazmaktadırlar.

Amerika hükûmeti Al Kaponenin haydut şebekesini dağıtıp başhaydudu tevkif ettiği zaman en yakın adamı olan haydut Abraham Avrupaya kaçmağa muvaffak olmuştu. Birkaç milyon dolara sahip olan bu meşhur Amerika haydudu ilk önce Varşovaya gelmiş, orada hükûmet memurları kendisini kabul etmeyince Romanyaya, başka bir isim altında geçmiştir.

Bu milyoner haydut Bükreşte başına topladığı hafif meşrep kadınlarla, gece gündüz dehşetli para sarfederek yaşamaktadır. Romen gazeteleri bu adamın zenginlikleri hakkında çeşit, çeşit malûmat vermektedirler. Gazetelerin neşriyatı üzerine Romanya polisi haydudu tevkif etmişse de tekrar serbest bırakmıştır. Haydudun elinde Nikaragva cumhuriyetinden alınmış muntazam pasaport vardır.

Iş arayan bir muhasip

Türkçe, Fransızca, İngilizce daktilo muhabirim.

İtalyanca, Almanca tercüme ederim. Mütehassıs muhasip olup blânço tanzim eder. Gerek daimî gerek viziteli vazife alabilirim. Birinci derecede Refenanslara haizim. Taliplerin Tefeyyüz kitaphanesine müracaatlarını dilerim.

Babıâli caddesi 36/38 Telefon 21930

Sirk

Büyük temaşalı büyük film

Pek yakında **TÜRK** s'nemasında

25 Aranyossy Rajko Orkestrasını

ancaü bu hafta nihayetine kadar **TEPEBAŞI GARDEN'** in numaraları arasında alkışlıyabileceksiniz

SARAY sinemasında

NOEL.... SÜRPRİZ BAYRAMI ... Münasebetiyle büyük ve küçük lerin hoşuna gitmek üzere münteap bir program hazırlamıştır.

1937 Mickey'in Şen Saati

Micky Maus'un bütün diğer maceralarını musavver kısmen renkli 5 kısımlık film.

Halihazır dedikodusu filmi KRALIN İZDİVACI MI? MİLYONLARIN İZDİVACI MI? LORETTA YOUNG ve ROBERT TAYLOR

Gizli izdivaç

filminde

Bu program için çocuklara mahsus fiyatlar tenzil edilecektir.

FRED ASTAIRE ve GINGER ROGERS

Bu defa **SAKARYA** (Eski Elhamra) sinemasında

Önümüzdeki perşembe akşamından itibaren

FİLOYU TAKİP EDELİM

(FOLLOW THE FLEET)

En son filmleri, en büyük muvaffakıyetleri

Yarın matinelerden itibaren ALKAZAR sinemasında

Bu senenin en güzel heyecanlı filmi

Çöl Silâhşorları

Afrikanın ateşli çöllerinde geçen büyük bir sergüzeşt roman

27 kısım tekmil birden. Oynıyan **JOHN WAYNE** tarafından

HABER

Memleketin kültürüne hizmet etmek maksadile

1 İkinci kânun 1937 tarihinden itibaren

Lisan dersleri

Vermeğe başlıyor

1000 Kelimeyle tertip edilen ve kendi kendilerine pratik lisan öğrenmek metotlarının en mükemmeli olan bu takrirleri, dilimize memleketimizin tanınmış lisan hocaları tatbik etmişlerdir.

Kendi kendilerine

Fransızca, Almanca, İngilizce

Öğrenmek istiyenler bu dersleri takip etmelidir.
Her lisan 90 dersten fazla sürmiyecektir.

Memurlar ve askerler

Üç aylık abone fiyatı olan 400 kuruş üzerinden % 10 iskonto görecekler ve bu miktarı aylık müsavi taksitlerle de ödiyebileceklerdir.

Aşağıdaki karneyi veya bir suretini doldurup gönderiniz:

İsim ve adresler okunaklı olmalıdır.

HABER gazetesi

İSTANBUL

Gazeteniz'n Fransızca, İngilizce, Almanca * lisan derslerine devam için abone olduğum. Birinci taksit olan 120 kuruş ile gönderilmiştir.

Adres :

İmza

(*) Takip etmiyeceğiniz ders isimlerini çiziniz.

Miki Afrikada haydutlar peşinde

Hikâye

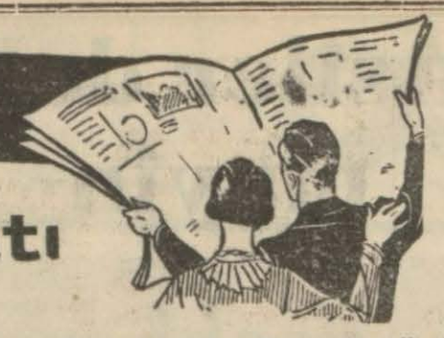

Çavuşun atı

Dostum Ferhada, bir at almak niyetinde olduğumu söylediğim vakit, bana:

— Aldatırlar... Bir nalıyanla git!... - dedi.

— Nasıl aldatacaklarmış canım..

— Aldatırlar... Bir anlıyanla git!... Sen bakma: Baytarların bile çoğu hayvandan anlamaz.. Değil yaşını tahmin etmek, hattâ rengini bile doğru dürüst tayin edemezler.. Meselâ umumî harpte bir köylü, on yaşındaki atını angaryadan kaçırmak istediğini söylemişti. "Kuyruğunu ve yelesini kırp!,, dedim. Tavsiyem gibi yaptı. Baytar, daha uzaktan görür görmez: "Tay mı bu?,, diye sordu. "Evet efendim...,, - "İki yaşında var mı?,, - "Ancak..." bunun üzerine "senei atiyeye!,, kaydını geçiverdiler. At da kurtuldu... Onun için, şunun bunun söylediğine bakmayıp sen mutlaka İbrahim çavuşu bul... Atı onunla al.. Hayvandan en iyi o anlar... Ordudayken elinden binlercesi geçti...

İbrahim çavuşu alıp da Çukurovaya beraber inmek üzere, Nikânsir köyüne gittiğim vakit, beni fevkalâde üzen bir cevap verdiler:

— Şehre inmişti.. Yok, beyim.. Gelmedi...

— Peki, ne zaman döner?

— Biz de anlıyamadık.. Sizin geldiğiniz trenden mutlaka çıkması icap ederdi.. Lâkin yok işte.. Sakın başına bir felâket gelmesin diye ailesi de merakta... Çünkü öyle avare insanlardan değildir.. Geleceğim deyince gelmemezlik etmezdi. Hem de şehirde fazla işi yoktu... Yanına da ancak gidişlik gelişlik para almış... Dönmediğine göre, başından büyük bir vaka geçmişe benzer!...

* * *

Canım sıkıla sıkıla o gece Nikânsirde kaldım. Carnacar ertesi gün Çukurovaya yalnız başıma gideceğim.

Vakitten bir saat evvel istasyona gittim.. Yanımda bir iki köylü gevezelik edip duruyoruz. Onlar bana at alışverişine dair akıllarının erdiği kadar tavsiyelerde bulunuyorlar. Al atın huysuz olacağından, mutlaka koyu duru bir hayvan bulmam iktıza ettiğinden bahsediyorlar.

— Bir de beyim, bakılacak şey, atın gözüdür.. Bakışı sevimli olmalıdır. Hayvanların da insanlar gibi türlü türlü huyları vadır. Huy, nekadar olsa bakıştan anlaşılır.

Bir diğeri:

— Sözüm meclisten dışarı, merkebin patikleri yüksek ve dardır.. Cins atmki alçak ve yayvandır... Buna da dikkat etmeli..

Biz böyle çene çalıp dururken, kasabadan tren geldi:

— Görüyorsunuz, bundan da çıkmadı... Mutlaka bir felâkete uğradı zavallı İbrahim çavuş! - dediler.

Artık ben avdet trenimin zamanı da yaklaştığı için:

— Vah vah... Eğer o olsaydı, hem size daha malûmat verir, hem de alışveriş esnasında beraber bulunurdu.

— Neyse... Ne yapalım? Kısmet değilmiş...

Birdenbire, istasyonun arka tarafından geçen şosede, mükerrer öpücük - ler şeklinde: "Pp! Pp! Pp!,, diye okşamalar işitildi.

Tenha yerlerde herhangi bir ses, her hangi bir hareket derhal dikkati celbettiği için dönüp baktık:

Topal, hırızması çıkmış, kulakları düşmüş bir hayvanı önüne katarak, onun kadar topal, onun kadar bitkin ve ihtiyar bir adam yürüyordu.

Köylüler:

— Vay! İbram çavuş... Sen ha?... - dediler. - Fakat olur şey değil... Nere deydin?.. Bizi de, evindeki çocukları da meraktan az daha öldürecektin! Yapılır iş mi bu?... Hani şehre gidecektin?... Bak hele buralardaymışsın.. O mezar kaçkını atı da nerede buldun?.

Çavuş, kaşlarını çattı. Yanındaki atı okşıyarak:

— Öyle lâflar söylemeyin küheylânıma! - dedi. Ve iğilerek hayvanı yelesinden öptü.

Biri, alay etti:

— Şakayı bırak... Bu mübareği de nerede buldun?..

— Parayla aldım...

— Sandıkçıya derisini satmak için mi?.

— Yok canım... Kendime aldım..

— Ne münasebet?.. Deli misin sen, İbram çavuş... Sen ki bu kadar attan anlamakla meşhhursun... Bak, bu bey bile senden akıl danışmağa gelmiş.. Hiç böyle allahlık, böyle canımdan bezmiş hayvanı parayla alır mısın?.. Mutlaka bizimle alay ediyorsun!

İhtiyar çavuş:

— Alay değil, sahi.... Vallahi param la aldım! - dedikten sonra, bana döndü: - Safa geldin bey... Neymiş bakalım?...

Kendisine dostum Ferhadın selâmını ve ziyaretimin sebebini söyledim:

— Hay hay... Sana da bir at alırız! - dedi.

Ayni zamanda, kendi küheylânının yelesini okşadı:

— Pp! Pp! Pp! Aslan!.. Aslan!

Artık, dayanamadım:

— Bana da böyle bir şey al da göreyim seni, İbram çavuş ! - diye alay ettim....

— Ah bey ah... Keşki bulsan da böylesini alsan...

— Şaka mı ediyorsun yahu?.

— Şaka değil, bey... Sen, bu atı bilmezsin... Bizim yüzbaşınındı.

Ve, anlatt:

Yüzbaşım Kafkas cephesinde vurulduğu zaman, bu hayvancağız, eğeri boş, kişniyerek, tepinerek, benim ya - nıma geldi. Benimle adeta konuştu. Beni adeta sürükliyerek, can çekişen efendisinin imdadına koşturdu...

Yüzbaşı:

— Ölüyorum... - dedi. - Cebimdeki zarfı karıma göndereceksin... Bu atı da sana veriyorum, İbram!..

İşte, Küheylân, o günden itibaren benim oldu,.... Cepheden cepheye beraber dolaştık. Kaç kere yuvarlanıp yere devrildimse o da kurşunu kendi yemiş gibi duraladı. Başını çevirip bana baktı. Sanki halimi sordu Beraberce aç, susuz kaldık.. Kaç gece soğuktan donarak biribirimize sokulduk.. Sonra, birlikte ganimet alarak karnımızı doyurduk... Zaferen zafere koştuğu - muz senelerde vücut vücuda yapışık bulunuyorduk...

Nihayet, İzmire yaralı olarak geti - rildim.. O büyük kargaşalık içinde Küheylânı da kaybettim... Fakat artık atı filân kim düşünür?.. O günler ne günlerdi, ne mutlu günler...

Artık vazifemiz bitmişti. Silâhı bırakan ellerimize sapanı almak lâzımgeliyordu. Köye döndüm... Halimi bili - yorsunuz... Toprakla, ekinle didinip duruyoruz! Fakat hayatı kazanmak da güç oluyor beyim.. Bir türlü iki ya - kam bir araya gelmiyor... İşte meselâ, dün kasabaya giderken, cebime ancak gidip gelme tren parasına elverecek kadar az para aldım... Şehirde yapacak bazı işlerim vardı.. Görüştüm, konuştum, dönüyordum.. Ne kadar olsa eski merak, at pazarının kurulu olduğunu görerek yolumu oradan geçirdim...

Burada, binek atından ziyade tekaüde çıkarılmış ksaba, sandıkçıya verilecek atlar satılıyordu.

Ansızın kulağıma bir kişneme geldi Aşina olduğum bir ses... Fakat:

— Bu cansız hayvanlar arasında böyle diri, böyle cengâverane haykıran da bulunurmuş demek? - diye düşündüm.

Başımı çevirdiğim zaman pırıl pırıl yanan iki gözle karşılaştım. Bu, benim, benim Küheylânımdı.. Ama ne kötülemiş... O canlı hali ancak bir an devam edebildi.. Kulakları da bir an dik durabildi.. Sonra, yelesi, kuyruğu, sırtı, bacakları, her şeyi takatsizleşti.

Porsudu, göçtü... Yalnız gözleri... Gözleri bana bir dost bakışıyla bakıyordu...

Sanki:

— Beni kurtar... Beni al.. Ben seni en kötü zamanlarımda bıraktım mıydı? diyor.

Sahibine sordum:

— Kaça veriyorsun?

— Beş lira! - dedi.

— Evlât! - diye yalvardım... Benim iki kâğıdım var. Bu at benim hayatımı kurtarmıştı.. Sat bana bunu... Onu azad edeceğim..

Ve kendisine macerayı anlattım! Yaman bir Hatay muhaciriymiş.

— İki kâğıda al bakalım... Helâl olsun!.. - dedi.

Köye dönmek için ayırdığım yol parasını ata verdim böylelikle.. İşte bu sebeple dünkü trenden çıkmadım.. Bizim Küheylânın da sırtına binilemiyor artık tabiî... İki ihtiyar arkadaş caddeyi tutturduk... Eskiden olsaydı, yel gibi iki saatte uçabileceğimiz bu şose yolunu, aheste beste on sekiz saatte aldık... Şimdi onu evimin önündeki çayıra salacağım... Varsın, ömrünün sonuna kadar otlasın...

Affedersin, fazla uzattık galiba hikâyeyi... Bırakalım da beyim, senin at alışverişine bakalım. Bugün Çukurovaya iniyor muyuz?,,

Hatice Süreyya)

Tonton Amcanın halâskârı

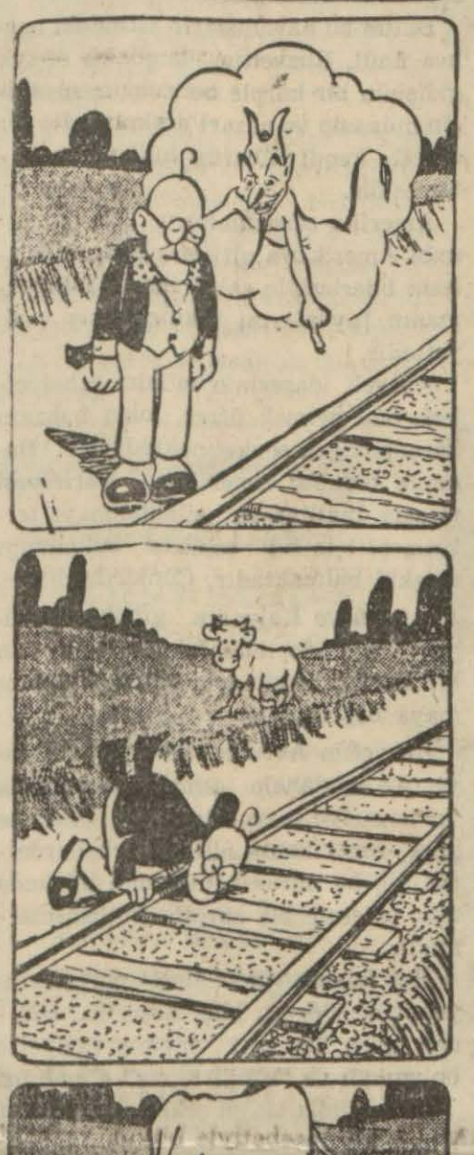

Günün Tarihi

Yazan : Niyazi Ahmet

333 sene evvel bugün

Padişah Üçüncü Mehmet öldü

Tahta çıkarçıkmaz on dokuz kardeşini, sonra bir oğlunu, üç vezirini öldürten padişah, şiirlerinde neler yazıyordu?

1603 yılı 22 ilkkânun, 333 sene evvel bugün, padişah üçüncü Mehmet öldü. (1)

Tarihler şöyle bir vaka kaydederler. Padişahın ölümünden elli altı gün önce saraya gitmekte olan üçüncü Mehmede bir derviş rastlamış ve şöyle demişti:

— Elli altı gün sonra bir hadisei azime zuhur edecektir; gafil olma padişahım.

* * *

Üçüncü Mehmedin büyük babası Selim içkiye müptelâ idi. Babası Murat Afyon kullanırdı. Kendisi bunların hiç birine alışmadı. Günde beş defa tamaz kılar, günlerini dua ile geçirirdi.

Buna rağmen dine bu kadar saplanmış olan padişah tahta geçer geçmez on dokuz kardeşini, ölümünden bir müddet önce bir oğlunu, vezirlerinden Ferhat, Hadım Hasan, yemişçi Hasan paşaları idam ettirmekten kendini alamamıştır.

* * *

Padişah Adli Mahlası ile şiirler yazardı. İşte şiirlerinden bir kaçı:

Zülfünün zincirine kul eyledin cana beni
Kulluğundan kılmasun azad allahım beni
Cevri dilber, ta'nı düşman, suzufırkat zâfıdil
Dürlü dürlü derd içün yaratmış allahım beni.

Giderse böyle suz sinemiz bir gün yanar elbet
Dili biçaremizle sabru takat kalmadı serde

Üçüncü Mehmet on dokuz kardeşini birden öldürterek kendi vaziyetini ileride herhangi bir tehlikeden kurtarmak istemesi, tarihin eşsiz cinayetlerinden biridir. Fakat kendisi, şiirlerinde bunu hiç hatırlamıyor. İşte birkaç mısra daha:

Yoktur zülme rızamız adla biz mailleriz
Gözleriz hakkın rızasını emrine kailleriz
Arifiz ayinei âlemnümadır gönlümüz
Ruzigârın cünbüşünden sanmaym gafilleriz
Hükmü mevlâya mutiuz fariguz tedbirden
Biz tevekkül ehliyüz takdirine kailleriz

(1) — 18 Recep 1012. Naima 14 Recep pazar.

Ziyafette idam edilen yeniçeriler

Tarabulusşam Berut ile bütün Suriye arazisine sahip Gazali Halebi muhasara etmişti. Mevkiin kumandanı bulunan Karaca paşa asilere şiddetle mukavemet ediyordu. 1520 yılı 22 ilk kânun günü 416 sene evvel bu gün Ferhat paşa fena vaziyete düşmüş olan Karaca paşaya büyük bir kuvvetle yardıma koştu. Bu hadise Gazalinin Şama ricatine sebebiyet verdi. Gazali Şamda padişah Selimin muhafızı olarak bırakmış olduğu yeniçerileri büyük bir ziyafete davet etti ve hepsinin başlarını kestirdi.

Futbolcu

Eseri hazırlıyan : Nüzhet Abbas

— 53 —

Kaleci, son müdafi olduğunu ve mevkii itibariyle saha üzerinde oyunun sureti cereyanını bütün arkadaşlarından daha iyi göreceğine nazaran tehlikeli zamanlarda önündeki müdafilere talimat vermekten de çekinmemelidir. Lüzum hasıl olursa değil seslenmek hatta avazı çıktığı kadar bağırmak da caizdir.

KALECİ DAİMA HAREKET ETMELİDİR:

Kalenin bir direkine kendini mesnet yaparak hafif hafif kestiren bir kaleci karikatürünü göz önüne getirerek diyeceğiz ki son müdafi için en affolmaz bir hata, oyun sahanın öbür uçlarında cereyan etse de ellerini, kollarını kavuşturarak oyuna alâkasız bir seyirci gibi bakmasıdır. Kaleci daima atik ve çevik hissini vermeli ve böyle olmalıdır. Gol direklerin arasını istirahat mahalli sanan kaleciler yanıldıklarını çok çabuk anlarlar.

HİSSEDİŞ, SEZİŞ VE TASARLAYIŞ:

Kalecilikte süt çekilirken istikametini seziş ve tasarlayıştır ki birinci sınıf kaleci ile ikinci sınıf kaleci arasındaki farkı tebarüz ettirir. Bu vasıfları sadece Allah vergisi sanmak da hatadır; hiç şüphesiz dikkat ve oyuna karşı beslenen alâka derecesiyle mütenasip inkişaf eden bu vasıfları zekâ ile müterafik fazlalaştırmak her kalecinin elinde olan bir iştir.

ANTRENMAN VE PRAKİTSİ:

İp atlamak ve harekâtta çeviklik ve elâstikiyet temin eden herhangi bir idman kaleci için birinci derecede ehemmiyeti haizdir. Adalenin gevşek bulunması ve katılaşmasına da son derece ihtimam şarttır.

Koşulara gelince, çok kısa mesafe üzerinde sürat koşuları kaleci için en lüzumlusudur. Arasıra mukavemet koşuları da nefes arttırmak bakımından lâzımdır. Kaleci bir mukavemet yarışına çıkmıyacağı için esas gaye çeviklik olduğu için, buna göre antrenman yapmalıdır.

Top antrenmanına gelince, kalecilerin buna mümkün olduğu kadar fazla ehemmiyet vermeleri şarttır.

Oyunun kaleci ile alâkadar bütün safahatı üzerinde top antrenmanı kalecinin esas idmanını teşkil eder.

— BİTTİ —

HABER
AKŞAM POSTASI
İDARE EVİ
Istanbul Ankara Caddesi
Posta kutusu : Istanbul 214
Telgraf adresi : Istanbul HABER
Yazı işleri telefonu : 23872
İdare ve ilân " : 24370

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	730 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:
Hasan Rasim Us
Basıldığı yer (VAKIT) matbaası

HABER'in Güzellik Doktoru Kuponu:

Sovyetler şiddetle hareket edecekler

Sovyet bahriyelileri bir merasim esnasında

(Baş tarafı 1 incide)

yangın çıkmış olan Komsomol Rus vapuru hâdisesinin beynelmilel mahafilde uyandırdığı endişeden bahsetmektedir.

Dün akşam Sovyet ticaret gemilerinin himayesi için Akdenize Sovyet harp gemilerinin gönderilmesi ciheti düşünülüyordu.

Moskova hükûmeti açık denizdeki bu kabil korsanlıklara mâni olmak hususunda kendisine yardım etmeleri için İngiltere ve Fransaya müracaat etmiştir.

Hâdise çok vahimdir

Fransız gazeteleri, Komsomol isimli Sovyet vapurunda silâh bulunmadığı cihetle asi kruvazörünün hareketni haksız bulmaktadır.

Poti Pariziyen diyor ki:

Bu vahim hâdise ile tevlid edebileceği neticeler ve davet eyliyeceği mukabeleler halihazırda Sovyet hükûmeti erkânı arasında görüşmelere zemin teşkil etmektedir.„

Sovyet bayrağına uzanan eller kırılacaktır

Komsomol vapuru hâdisesi üzerine bütün Rusyada büyük mitingler yapılmaktadır.

Bu mitinglerde faşistlere karşı şiddetli hücumlar oluyor. Karadenizdeki Kızılfilo, aşağıdaki takriri kabul etmiştir:

"Faşistler vapurlarımızı batırıyorlar. Faşist korsanlar Sovyett vatandaşlarını öldürmektedirler. Düşmanlarımıza ihtar ederiz ki Sovyet gemilerine, Sovyet bayrağına ve Sovyet topraklarına uzanan elleri kıracağız.„

Mareşal Voroşilofun bir ihtarı

Moskova 21 (A.A.) — Kızılordu kumandanları karıları panunyonist konferansı açılışında söz alan Mareşal Voroşilof demiştir ki:

"— Seçî kızılordumuzun yanında daha doğrusu bu ordunun nefsi kendisinde diğer bir harikulâde ordu daha mevcuttur ki bu da kumandanlarımızın karıları, anaları, ve kardeşleridir.

Bu kadın ordusu şimdiki sosyalist inşa devresinde olduğu kadar müşkül harp senelerinde de Kızılordu ile beraber yürümektedir. Sovyetler Birliğine hücum etmeğe teşebbüs edecek olan düşmanlar, sarsılmaz Kızılordunun yanıbaşında bütün diğer Sovyet kuvvetlerile de karşılaşacaklardır.

Düşmanlarımıza bildiririz ki, sulh için mücadele etmekle beraber, istiklâlimiz ve memleektimizde muzaffer olan sosyalist inşasının müdafaası için mücadele etmeğe de çoktan hazır bulunmaktayız.„

İspanyaya 62500 Alman daha sevk ediliyor

Londra 21 (A.A.) — Niyuz Kronikl gazetesi M. Hitlerin İspanyol asilerine yardım için altmış iki bin beş yüz kişi göndermeğe amade olduğunu haber vermektedir.

Ruzvelt

Avrupa işlerini düzeltecek ama...

Bu meseleyi nasıl halledebileceğinde henüz müteredditt

Niyuz Kronikl'in Vaşington muhabiri yazıyor:

Vaşington, Reisicümhur Ruzveltin Avrupa işlerine sulh uğrunda, göze çarpacak bir şekilde müdahale edeceği tahminleriyle çalkanıyor.

Kuvvetle takdir edildiğine göre Ruzvelt, bir "Silâhlanma tatili" yapılmasını teklif edecektir. Bu teklifin muhtelif sulhçü gruplardan müzaheret göreceği anlaşılmaktadır.

Bütün bu havadislerin altındaki başlıca âmil, Ruzveltin bugünkü dünya gidişinin bir harple neticelenmemesi için münasip ve nazarı dikkati calip bir surette kendi itibarını kullanmak istemesidir.

Amerika reisicümhuru Ruzvelt cenubî Amerikaya gittiktenberi, millet lerin liderleriyle şahsî temasta bulunmanın faydalarını takdir etmiş vaziyettedir.

Ruzvelt idaresinin mühim şahsiyetleri, onu gelmek üzere olan buhranı karşılamağa sevketmektedirler. Bununla beraber Amerikan hariciyesi meselâ İngiltereye silâhlanmayı terketmesi için bir teklifte bulunmayı müşkül bulmaktadır. Çünkü İngiltere, Almanya ve İtalyanın gittikçe büyüyen kuvvetine mukabil ve muvazin bir kuvvet teşkili için henüz silâhlanmaya başlamıştır.

Ruzveltin Avrupa işlerine sulh gayesiyle müdahale etmesi hususunda iki nazariye mevcuttur. bir tanesine göre, Amerikanın nüfuzu pek ilerdedir. Ve bu nüfuz henüz sulh uğrunda tam müessir bir surette kullanılmamıştır.

Hattâ sulh gayretleri muvaffakıyetsizliğe uğrasa bile, Amerika, elinden gelen her şeyi yapmış vaziyette bulunmalı ve "sicilli temiz" olmalıdır.

İkinci iddia ise şu şekildedir: Mister Ruzvelt itibarını daima muhafaza etmelidir. Böylece herhangi ihtilâfı sona erdirmek kudretini haiz olur.

Meselâ Ruzvelt, şimdi işe girişirse ve yaptığı teklifler de kabili kabul görülmezse, o zaman itibarına halel gelecektir. Binaenaleyh ihtiyatla hareket etmek lâzımdır.

Amerika Cumhurreisinin Avrupa hakkındaki düşüncesi Buenosayreste ki Amerika ittihadı konferansında anlaşılmıştır.

Ruzvelt kuvvetle demokrasiye taraftar!

Onun bu temayülünü, İngiltere ve Fransa ile rabıtalarını kuvvetlendirmek üzere olması şeklinde tefsir ediyorlar.

Ruzvelte pek yakın olanlar, Amerika Cumhurreisinin hazırlıksız hiçbir müdahaleye girişmiyeceğini, çünkü "Londra iktısat konferansı„ ndan dersini almış olduğunu söylüyorlar.

Asîler dokuz limana mayin döktüler

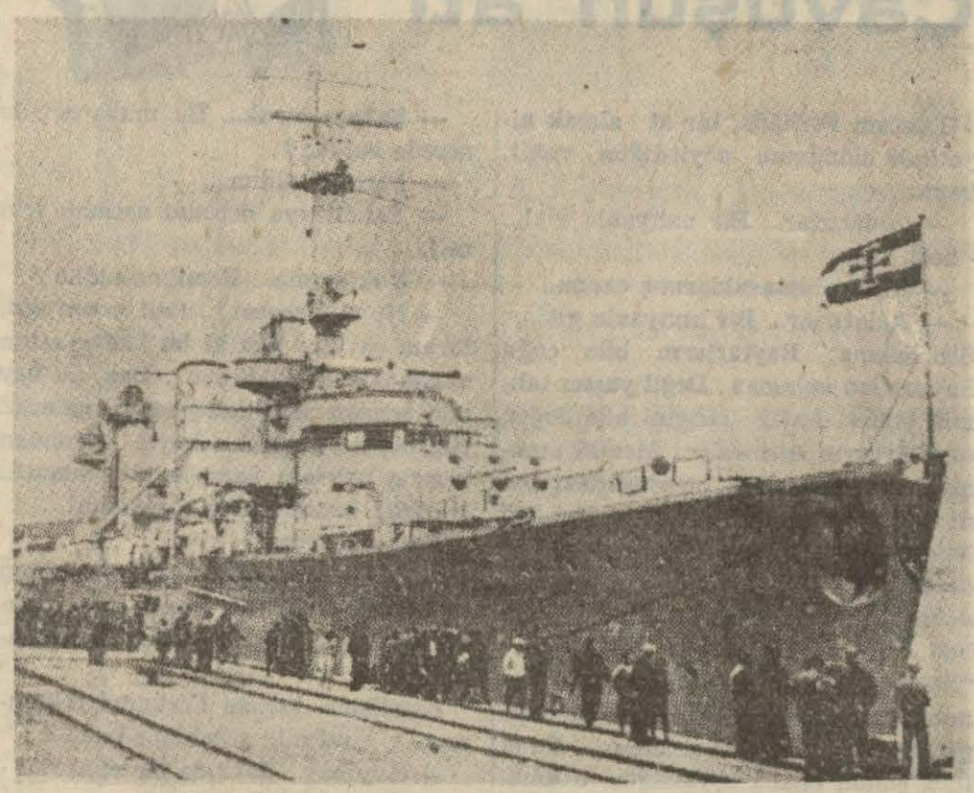

İspanya Fası sahillerinde faaliyeti Fransızlarca pek şüpheli görülen Almanların Königsberg kruvazörü

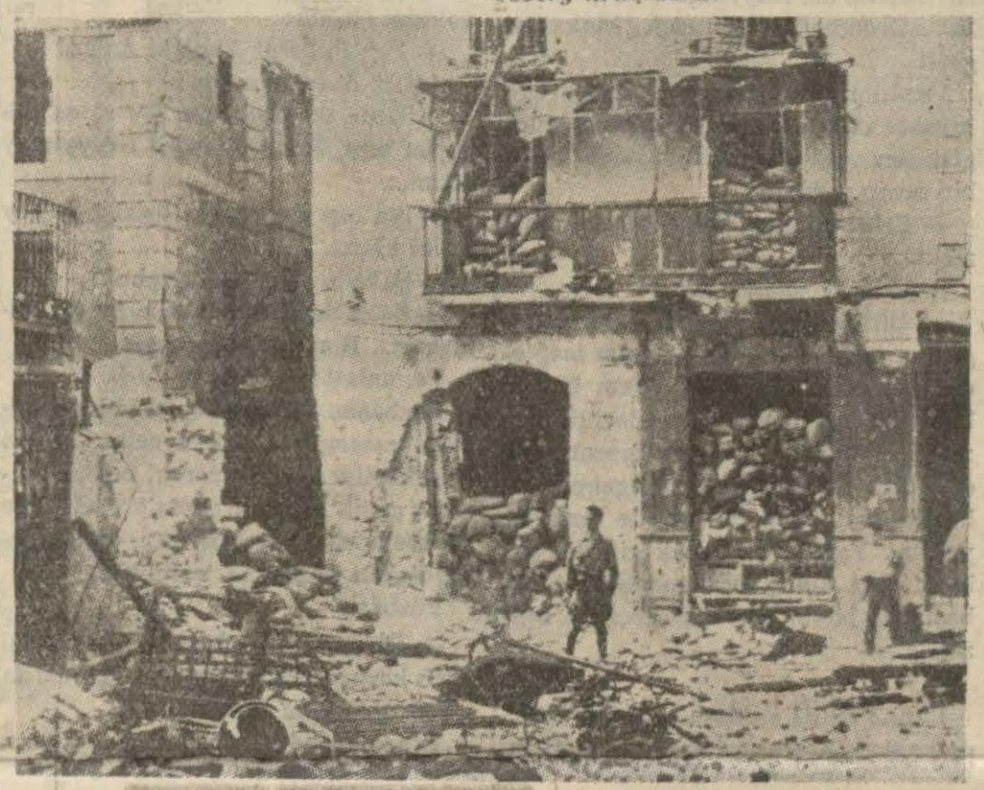

Madridde her ev bir kale haline gelmiştir. İşte evden bir kale ki, bombardımanla asiler tarafından bu hale getirilmiştir.

Asîlerin hava hücumuna karşı muhafaza edilmeleri için Madridde kadınlar tenha semtlere sevkediliyorlar

(Baş tarafı 1 incide)

ne Fransa yeniden İngiltereye müracaat ederek, ademi müdahale işlerinin yoluna konulması ve bilhassa İspanyaya gönderilen harp levazımatının durdurulması için kontrol komisyonunun biran evvel teşkili hususunda derhal faaliyete geçilmesini teklif etmiştir.

L'manlara mayin döküldü

Deyli Herald yazıyor:

Lizbondaki Danimarka orta elçisi general Franko hükûmetinden aldığı bir ihtarnameyi Danimarka hariciye nezaretine göndermiştir. Bu ihtarnamede general Franko, İspanyanın dokuz limanına mayn döküldüğünü bildirmektedir Şöyle ki:

"Malaga, Almeriya, Kortacena, Valansiya, Barselona, Tarragoma, Bilbao, Santander, ve Gizon limanlarına mayn dökülmüştür.

Bu limanlara uğrayan yabancı gemiler muayyen yolları takip etmelidirler.

Bilbao, Tarragona, Santander ve Gijonun tamamen kapalı olduğu söyleniyor.

Bu limanlardan ayrılmak istiyen gemiler de pazar günü geceyarısında ayrılmak emrini almışlardır.

İngiltere ve Fransa hükûmetleri böyle bir nota almış değildir. Fakat bunun çok sürmeden geleceği umuluyor.

Sabık kralın nutku plâkçıları zenginleştiriyor

Bu plâktan Amerikada günde 300 bin tane satılıyor

Sabık kral Edvardın veda nutkunun gramofon plâğına çekildiği malûmdur. Amerikada üç yüzden fazla gramofon şirketi gece gündüz çalışarak plâğı çoğaltmakla meşguldür. Bir tahmine göre, plâktan Amerikada günde 300.000 tane satılmaktadır.

Plâk her yerde olduğu gibi mekteplerde de satılmaktadır.

Zaten İfadenin büyük bir edebî kıymeti haiz olduğu ileri sürülmüştü.

Bu münasebetle talebeye, nutukta kelimelerin seçilmesindeki isabet ve üslûp gösterilmektedir.

İngilterede kelâm hürriyeti talâkkisi

Kenterböri baş piskoposunun sabık kralı tenkit eden nutkunu söylemeğe Londra radyo şirketinin neden müsaade etmiş olduğu İngilterede bir mesele halindedir.

Bu meseleden bahseden Daily Expres gazetesinin mütaleası şudur:

'Bazı kimseler Londra radyo idaresinin Kenterböri haşpiskoposuna sabık krala hücum etmesi için fırsat vermiş olmasını doğru bulmuyorlar. Niçin? Başpiskoposun söylemek istediği şeyi söylemesine elbette müsaade etmelidir. Söyliyeceği sözlerin bütün mesuliyeti kendisine ait olduktan sonra bunda ne mahzur vardır. Ne yazık ki fikirlerini radyo vasıtasiyle ortaya koymaları için daha çok ahaliye fırsat verilmiyor.

Bununla başpiskoposun sabık kral hakkında söylediklerini tasvip ettiğimiz manası anlaşılmasın. Asla... O sözleri takbih ederiz. Fakat biz, o sözlerin söylenilmesi hakkını müdafaa ediyoruz.„

Bulgaristanda Bir Türkü Vahşîce öldürdüler

Sofya, (Hususî) — Kampana gazetesinin yazdığına göre, Kızanlık kazasının Gorno Gradişte köyünde bir Bulgar müsellâh eşkiya çetesi, Kuş Ali oğlu Ahmedin evine geceyarısı girmiş ve Ahmedin babası 68 yaşlarında ak sakallı bir ihtiyar olan Aliyi, uykusundan kaldırarak sürükliye sürükliye dışarıya çıkarmışlar ve kafasına vura vura öldürmüşlerdir.

Hükûmet, katilleri yakalamak üzere bir müfreze göndermiştir.

Ayancık cinayeti

(Baş tarafı 1 incide)

öldürmüştür. Cinayetten sonra cesedini sürükiliyerek orman içine saklamış ve kaçmıştır.

Katil bir gün sonra jandarma kumandanı Saim Sungurun aldığı tertibat sayesinde ele geçmiş, adliyeye verilmiştir.

Makineye kapılan bir işçi

Tophanede Yamalı hamam arkasında 2 numaralı evde oturan ve Fındıklıda Emaye fabrikasında çalışan amele Sıvaslı Hüseyin dün gece fabrikada çalışırken boynunu makineye kaptırmış, ağır surette yaralanarak hastahaneye kaldırılmıştır.

Ölüm

Cumhuriyet Halk Partisi umumî kâtipliği memurlarından Kemal Mutlaayin kaympederei eski Fatih sulh hâkimlerinden Malatyalı avukat Hasan Tahsin Tarakçıoğlu ölmüştür. Cenazesi bugün ikindi namazı Eyüp camiinde kılınarak Eyüpteki aile kabristanına defnedilecektir. Allah rahmet eyliye.

Dahiliye Vekâletinde üç umumî müdürlük

Ankaradan gelen haberlere göre Dahiliye vekâleti teşkilâtı esaslı surette değiştirilecek ve genişletilecektir. Bu hususta bir kanun lâyihası hazırlanacaktır.

Mahallî idareler umum müdürlüğünün mahallî idareler reisliğine çevrilmesi düşünülmektedir. Bu riyasete bağlı olmak üzere hususî muhasebeler, belediyeler ve köyler umum müdürlükleri namile üç umum müdürlük teşkil edilecektir.

SPOR

Dünya şampiyonluğu etrafında

Schmeling - Braddock

Maçının teferrüatı tesbit edildi ve bazı tadilât yapıldı

Berlin (hususî muhabirimiz yazıyor) — Bu ayın on ikisinde Şmelingin de hazır bulunduğu Nevyork boks komisyonunda verilen bazı kararlar ve maçın tarihi iki gün sonra tekrar toplanan komisyonca değiştirilmiş ve teferrüat tesbit edilerek kunturat boksörler tarafından imzalanmıştır. Son şekil aşağıdaki noktaları ihtiva etmektedir:

1 — Maçın tarihi 3 haziran 1937 dir.

2 — Bu tarihte Şmeling dünya ağır siklet boks şampiyonluğu için Amerikalı şampiyon Braddock ile meşhur Madison Sguare açık hava stadyomunda karşılaşacaktır.

3 — Her iki boksör serdedilen noktalar üzerinde mütabık kalarak kunturatı imzalamışlardır.

4 — Evvelce kararlaştırıldığı gibi Braddockun Şmeling ile karşılaşmadan evvel zenci boksör Joe Louis ile bir gösteriş maçı yapmasına müsaade edilmiyecektir. Yalnız diğer boksörlerle (15) ravunttan aşağı olmamak üzere hususî gösteriş maçları yapabilecektir.

5 — Tertip heyeti tarafından maçın galibi tarafından alınmak üzere 25000 dolarlık emniyet akçası boks komisyonuna yatırılacaktır.

6 — Maçı kazanan boksör kazandığı tarihten itibaren altı ay zarfında ünvanını yalnız birleşik hükûmetler dahilinde müdafaa etmekle mükelleftir.

Hakkını müdafaa etmek ve kendisinin Joe Louis ile tekrar karşılaşması için Amerikalıların tertip ettiği tuzağa düşmemek için de ansızın Amerikaya gitmiş olan Şmeling bu tehlikeyi ber taraf

Braddok çalışırken

etmişse de, kurnaz Amerikalılar bu son noktayı kendisine kabul ettirmişlerdir. Bundan dolayı Alman matbuatı bunun haksız bir talep olacağını söyliyerek ademi memnuniyet beyan etmektedir. Şmeling yakında tekrar Almanyaya dönecektir.

Suat ERLER

Çeki Karlin

İzmir muhtelitile 2-2 berabere kaldı

İzmir: 21 (A.A.) — Çeki Karlin takımı üçüncü maçını bugün karışık bir takımla yaptı. Havanın soğuk ve rüzgârlı olmasına rağmen sahada oldukça kesif bir seyirci kalabalığı göze çarpıyordu. İlk devrede rüzgârla beraber oynıyan karışık takım Çeki Karlin kalesine sık sık akınlar yaparak gol fırsatları ihdas ediyordu. Beşinci ve yirmi beşinci dakikalarda Fuadin ayağı ile iki gol kaydeden karışık takım devreyi 2—0 lehine bitirdi.

İkinci devrede rüzgâr şiddetini büsbütün arttırdığından Çeki Karlin karışık takıma karşı faik oynadı ve biri penaltıdan olmak üzere iki gol atarak beraberliği temin etti. Karışık takım bu devrede iki penaltıyı fena vuruşla ve iki muhakkak gollük fırsatları acele etmek yüzünden kaçırdı ve oyun da 2—2 berabere bitti.

Galatasaray denizcileri

Yunanistana gidecekler

Galatasaray denizcileri ile Yunanistan sporcuları arasında yapılan bir mukavele mucibince Galatasaraylı yüzücülerden bir takım önümüzdeki mevsimde haziran ayında Yunanistana gidecek ve orada müsabakalar yapacaktır.

Bebekte

Bir yüzme havuzu yapılacak

Ve küşat resminde bir Macar takımı da bulunacak

Memnuniyetle haber aldığımıza göre, Galatasaray spor klübü gelecek mevsim için Bebekte beş bin lira sarfile bir yüzme havuzu yaptıracaktır. Bu büyük ve çok faydalı iş başarıldıktan sonra, resmiküşat günü için Macaristandan kuvvetli bir yüzme takımı getirilecek ve o gün mühim müsabakalar yapılacaktır.

Adanada futbol

Bayramda yapılan turnuvayi İdman yurdu kazandı

Adana (Hususî) — Burada kızılay menfaatine bayramda bir futbol turnuvası tertip edildi ve üç kulübün iştirak ettiği bu müsabakalar çok güzel cereyan etti. Kur'a neticesinde ilk maçı bayramın birinci günü İd-

manyurdu ile Torosspor kulüpleri yaptılar.

Beşiktaşlı Adnanın dahil olduğu Torosspor takımı birinci devreyi 2-1 galip bitirdi ise de ikinci kısımda attıkları bir gole mukabil kalecilerinin hatası yüzünden üç gol yiyerek müsabakayı 4-2 kaybetmiş oldular.

Bayramın üçüncü günü İdman yurdu — Torosspor maçı galibi İdmanyurdu ile Seyhanspor karşılaştılar Çok hâkim bir oyun çıkaran İdmanyurdu bu maçı 4-3 kazanarak Kızılay turnuvasının birincisi olmuş oldu.

Eftal Tok

Sinema artisti Joan Kravfordun hakiki hayatta nasıl bir sima olduğunu hiç düşündünüz mü? Ortada siyah gözlüklü kadın Joan Kravford, solundaki gözlüklü erkek yeni kocası sinema artisti Franşot Ton'dur...

Yıldız ticareti!

Sayesinde zengin olan kadın

Silviya Sidney

Londranın en muhteşem köşesi olan Park Lane'de dünyanın en pahalı malını satan bir dükkân vardır.

Bu dükkân geçen hafta Holivuttan Londraya göç eden madam Ad Şulberg'indir. Madam Şulberg bir yıldız dükkânı işletmektedir. Kendisi film yıldızları alış verişindedir ve en yüksek arttırana, yani yüz binlerce lira verene yıldız satmaktadır!

Madam Şulberg keskin gözleriyle aktör ve aktrisleri izlemekte, bunları kuntoratla ele geçirdikten sonra müzayedeye koymaktadır. Kendisi ancak birkaç senedenberi bu işe girişmiş olmakla beraber sattığı yıldız listesinde Silvya Sidney, Klodet Kolber gibi meşhurlar da vardır. Madamın işi Amerikada en çok kazanç getiren bir ticaretti. Şimdi ayni ticareti Londrada yapacaktır.

30 asırda Dünya ancak 262 sene rahat etti!

Profesör Duros namında bir tarihçi, milâttan 1436 sene evvelinden itibaren 1925 senesine kadar geçen harp ve sulh senelerini hesaplamak suretiyle bir nevi sabır rekoru kırmıştır. Profesörün tetkikatına göre, müddet zarfında ihtiyar dünya 3... harp ve ancak 262sulh senesine sahip olmuştur.

Profesörun bu tetkikleri üzerine gayrete gelen Fransızlar da 17 inci asırda yaşadıkları sulh ve harp senelerini hesap etmişler. Bu hesaba nazaran Fransızlar, bu müddet zarfında ancak 36 sene rahat yüzü görmüş ve 64 sene harp etmişlerdir.

Ovens

İlk profesyonel müsabakasını Bu ayın 26 sında yapacak

Son olimpiyatlarda üç dünya şampiyonluğu kazanan meşhur Amerikalı zenci atlet Jesse Owensin profesyonelliğe geçeceğini yazmıştık.

Owens, profesyonel müsabakalarına, bu ayın 26 sında Kavanda yapılacak bir rugby maçının haftayı esnasında koşacağı 100 metre ile başlıyacaktır.

Dünya orta siklet boks şampiyonu H. Levis

Ağır siklet mi oluyor ?

Nevyorktan bildirildiğine göre, meşhur dünya yarı ağır boks şampiyonu zenci John Henry Lewis, kendi kategorisini ve bundaki şampiyonluğu terkederek ağır sikllettekilerle döğüşmeğe karar vermiştir.

Lewis ilk maçını 4 kânunusani de Al. Ehora karşı yapacaktır. Galip geldiği takdirde İnpeletienle karşılaşacaktır ve ağır siklet şampiyonluğa yaklaşabilmek için daha birçok rakipleri yenmekle mükellef olacaktır.

Fransa

Futbolcuları gene galip

Fransa — Yugoslavya futbol maçından sonra, icrası takarrür eden Yugoslavyanın meşhur Beogradski kulübü ile Fransanın Racing ve Red-Star kulüpleri muhteliti arasında yapılacak maç bitmiştir.

Beogradski takımının ekserisini millî takım oyuncuları teşkil ediyordu. (Red - Star — Rasing) muhteliti de en kuvvetli şekliyle sahaya çıkmıştı.

Rad-Starın yeni getirttiği Arjantinli oyuncu Villalba da sağ iç olarak takımda yer almıştı. İlk golü Yugoslavlar atmışlar ve muhtelitin bütün gayretine rağmen ilk devreyi galip vaziyette bitirmişlerdir.

İkinci devrede Yugoslav müdafii kornerden gelen topu kendi kalesine sokmak suretiyle rakiplerinin beraberliğini temin etmiştir. Bundan sonra Fransızlar üst üste üç gol daha atmışlardır.

Oyunun sonlarına doğru Beogradskinin attığı bir golle, netice 4-2 Fransızların lehine bitmiştir.

Berlin mektupları

Beklenmedik bir hezimet

Boksta Almanya Irlandaya (14-2) mağlûp oldu

Berlin (hususî muhabirimiz yazıyor) — Bu hafta Belfast şehrinde Alman ve İrlanda millî boks takımları arasında icra edilen resmî müsabakalar Almanların hiç beklemedikleri neticeyi vermiş ve İrlandalılara (2—14) gibi büyük farkla yenilmişlerdir. Bundan birkaç sene evvel Almanlar Berlinde ayni puvan farkile kazanmışlardır.

Mağlûbiyet en hafif sikletten başlayarak yukarıya doğru çıkmış ve bu arada Almanların olimpiyat şampiyonu Kaisser de dayak yemiştir. Orta siklette Hamburglu Baumorten sayı hesabile galip gelerek Almanların şeref puvanını alabilmiştir.

Baştan aşağı sıvırya bir galibiyet ümidile seyahate çıkan Alman boksörleri paniğe uğramışlardır.

Su topu

Su topu turnuvasında da hiç umulmadık bir netice alınmıştır. 7 senedenberi Almanya şampiyonluğunu muhafaza eden Berlinin en kuvvetli su topu klübü Weissensee diğer bir su topu klübü olan Spandau'a (4—5) mağlûp olmuştur. Macaristandan sonra su topunun en çok sevildiği ve oynandığı yer Almanyadır. Bu oyunun da burada futboldeki gibi son derece meraklıları vardır. Binaenaleyh bu netice Berlinde meraklılar arasında hayret uyandırmıştır; zira turnuvanın şeklini tamamile değiştirmiştir.

Almanların

Gelecek atletizm temasları

16 ve 17 temmuzda Londrada icra edilecek olan İngiltere atletizm şampiyonasına seçme bir Alman ekibinin de iştiraki her iki federasyonun tasvibile kararlaştırılmıştır. Bundan başka 27 ağustosda Almanyanın hem hudut olduğu beş milletle, yani Avusturya, Lüksenburg, Holanda, Polonya ve Çekoslovakya ile de büyük bir atletizm günü olarak tesbit edilmiştir.

•EYİ EKEN EYİ BİÇER•

BANKAYA YATIRILAN PARA EYİ EKİLMİŞ TOHUM GİBİ VERİMLİDİR.

HOLANTSE BANK ÜNİ N.V.

KARAKÖY PALAS ALALEMCİ HAN

— 2 — Yazan: A. Cemalettin Saracoğlu

İzzettin, "Erkadi,, yi nasıl zaptetti?

Allah kısmet etse de şunlarla bir karşılaşsak; ben onlara asîlere caphane taşımak ne demektir, gösteririm....

Ve kendisine has bir beşaşetle ilâve etti:

— Kurtlar dumanlı havayı severlermiş; bizim avlıyacağımız kurt da süratine güvenerek gece karanlığında ve denizli havadan istifade etmek istiyecektir. "Erkadi,, ile bugün karşılaşmazsak geceleyin bu korsan kruvazörünü karşımızda bulmamız çok mümkündür. Gözlerimizi açalım çocuklar..

— Herifler bu havada denize çıkarlar mı dersin, efendi kaptan?..

Gamsız Hasan bey düşünceli gözleriyle ufku tarıyarak cevap verdi:

— Oğlum, Giridi abloka eden filomuzu "Erkadi,, denilen bu kaçakçı vapuru fazla süratinden istifade ederek o kadar aldattı ki heriflerin cesareti cür'et derecesine vardı. Yalnız Allah kısmet etse de şunlarla bir karşılaşsak; ben onlara asîlere cephane taşımak ne demektir, gösteririm.....

* * *

Böyle fırtınalı bir havada "İzzettin,, vapurunun Girit açıklarında ne anlarında, vuruşma zamanlarında bu işi vardı? Hangi esrarengiz vazife Gamsız Hasan beyi "İzzettin,, in kaptan köprüsüne mıhlamış gibi onu yerinden kıpırdatmıyordu?

Mesele basitti: (1866) yılında patlak veren Girit isyanı büyüdükçe büyümüş, her işi pamuk ipliğine bağlamak suretiyle (İdarei maslahat) politikasına alışmış olan Babıâlinin ihmalleri, tereddütleri yüzünden isyan ateşi koca adayı kaplayıvermişti.

Babıâli isyanın ciddiyet ve ehemmiyetini nihayet takdir edip de icraata başladığı zaman ise çoktan iş işten geçmiş, Girit asîleri hazırlıklarını bitirmiş, cephanelerini tedarik etmiş, Yunanistanda birçok gizli silâh ve cephane kaçakçı teşkilâtı kurmuş bir halde idiler.

Nihayet beceriksiz vali azledilmiş, yerine Girit işlerinden anlar bir diğeri — Mustafa Naili paşa — tayin olunmuş ve isyanın önünü almak; asîleri dışarıdan bilhassa Yunanistandan cephane ve erzak kaçırmasına mâni olmak için de Girit adasını Osmanlı filosu abloka altına almıştı.

İsyanın önünü almak için bir taraftan adada askerî harekât yapılırken bir taraftan da Osmanlı harp gemileri durup dinlenmeden ada sularında karakol yapıyorlar; kaçakçılığın önünü almaya uğraşıyorlardı.

Ablokayı, Anadolu filosu kumandanı amiral Moralı İbrahim paşa idare ediyordu. Lâkin bu filoya mensup gemilerden hemen hepsi yolsuz, ağır teknelerdi, asîlere cephane kaçakçılığı yapan korsan gemileri ise zamanın en süratli tekneleri idi. Bu süratli kaçakçı gemilerle köşe kapmaca oynamak mecburiyetinde kalan zırhlı gemiler, kurvetler yüzde doksan hüsranla karşılazıyorlar, çıktıkları kaçakçı avından elleri boş dünüyorlardı.

— 2 —

"İZZETTİN,, GİRİT SULARINDA

Asî adayı abloka eden Osmanlı filosunun kumandanı ferik amiral İbrahim paşa kıymetsiz bir denizci değildi. Lâkin bahriye nezaretindeki örümcek kafalı kodamanlara dert anlatamıyor, söz geçiremiyordu.

İstanbuldan kaçakçılığın önünü almak için süratli gemiler istedikçe kendisine inadına yolsuz tekneler gönderiliyordu. O ağır yollu gemilerle süratli kaçakçı gemilerini yakalamak istemek ise tıpkı kaplumbağa ile tavşan avına çıkmak kadar gülünç bir şeydi.

Bereket versin 1867 senesinde kabine değişti de iktidar mevkiine gelen Âli ve Fuat paşalar isyanı bastırmak işine dört elle sarıldılar ve nihayet kaçakçılarla boy ölçüşecek yollu bir vapur olan "İzzettin,, i İstanbulda esaslı bir tamir gördükten sonra, Girit sularına gönderdiler.

"İzzettin,, (1070) ton hacminde bir vapurdu ve zamana göre süratli bir tekne sayılırdı. Zira bu vapur (300) beygir kuvvetindeki makinesiyle saatte sivirya (12) mil çiğniyordu. Vapurun eslehası altı tane 12 librelik Armstronug topundan ibaretti.

Halbuki asî adaya kaçakçılık yapan yollu vapurların sayısı çoktu: "Erkadi,, "Emoris,, "Girit,, bunların başında geliyordu. Hele "Erkadi,, en süratlilerindendi.

"İzzettin,, in süvarisi Gamsız Hasan kaptan Grit sularına funda demir ettiği tarihinden itibaren karakol yapmıya başlamış ve bilhassa "Erkadi,, yi avlamak ümidiyle didinip durmuştu. Halbuki kaçakçı kruvazörü sanki zağar kokusu almış bir tavşan gibi bir iz bırakmadan ortadan kaybolmuş, silinip gitmişti.

"İzzettin,, in süvarisi yese kapılacak, başladığı işten bezecek tıynette bir denizci değildi.

(Devamı var)

Macera ve aşk romanı — 39 — Yazan: (Vâ-Nû)

Rakit bir havada bir tüccar gemisi çevirdiler. Esir ettiler. İçinde Venedikli müstesna bir düşes varmış, gelin gidiyormuş

Geçen tefrikaların hülâsası:

Bir esir tacirinin hususî filosu Mısırdan Akdenize geliyor. İçindeki meşhur simalar: Tâcir hacı Mustafa ki, kendi harem sefinesinde sefahatle meşguldür. Mutallâkası Havva ve Havvanın ilerde zevci olarak almak istediği küçük zenci Sünbül.. Bu çocuğu herkes hadım sanıyor, lâkin değildir.

. . . .

Akdenizde on beş gündenberi yol alıyorlardı. Artık, küçük hadımlardan bazıları yavaş yavaş iyileşmeğe başladı. Kimi kucakta, kimi yedekte, kimi koltuk değneğiyle yataklarından çıkıyorlar... Güvertede dolaşıyorlar...

Bunlar arasında, tabiî Sünbül de var... O da yalancıktan bir koltukdeğneği aldı. Bunlara dayanır gibi yaparak hopluyor, atlıyor.. Bir takım tu - haflıklar yapıyor. Herkesi güldürüyor. Onu sevmiyen yok.. Gelip geçen:

— Maskara! - diye yanağını okşuyor.

Ve, Havvayı işaret edip:

— Seni o kurtardı... Yoksa ölecektin... Bunu da unutma! - nasihatini veriyorlar...

Havva, gülümsiyerek, benimsiyerek ona bakıyor:

— Tabiî.... Ben de onu unutmam... Hem niyetim, kendisini evlâtlık gibi yanıma almaktır... Efendimiz her halde onu bana hediye eder diye umuyorum..

"Efendimiz!,,

Sünbül, bu sözü çok defa işitmiştir. Fakat Hacı Mustafayı henüz görmedi. Merak ediyor...

Onun bu gemide, her şeye karşı alâkası uyandı. Hemen hemen bütün maddeler ve teferrüat hakkında aşağı yukarı bir fikir sahibi oldu. Üstelik kısa zaman içinde hayli türkçe de öğrendi. Pek muğlâk sözler olmayınca, daha şimdiden ne denirse hepsini anlı - yor. Epeyce sarf, nahiv yanlışı yaparak, fakat telâffuzu maymun gibi taklit ederek, doğru dürüst cevaplar veriyor. Bütün Habeş çocukları içinde ilkönce konuşan o olduğu için, büsbütün muhabbeti, alâkayı celbediyor.

Hattâ, medhüsenası, Hacı Mustafanın da kulağına gitti...

Kendisine:

— Havva hatun, bu Sünbülü, senden hediye istiyecekmiş, efendimiz! - dediler.

O esnada hava çok güzeldi. Deniz çarşaf gibiydi... Esirlere kürek çektirerek ağır ağır ilerliyorlardı. Toplarla ve cephaheyle mücehhez kadirgalar - dan ikisi, öteki parçalardan ayrılmış, Venedikli bir tüccar gemisinin üzerine yürümüş, gemi, batmak ve içindekiler kılıçtan geçmek tehlikesine maruz kalınca beyaz teslim bayrağını çekmiş - lerdi.

Gemide mal olarak ipek kumaş yüklü olduğunu öğrenen Hacı Mustafa fevkalâde keyiflenmişti. Esir geminin getirilmesini haremsaray bahçesinden keyifli keyifli seyrederek:

— Aferin! Aferin çocuklara.. Hepinize ihsanlar dağıtacağım... Bu malın yarısı benim, öteki yarısı aranızda pay edilecek! - diyordu.

Fakat bilhassa keyfini getiren, ka bir şeydi. Tüccar gemisinin ha lesi hakkında esir tacirine haber ren hadım reis, ayni zamanda şöyle haber de fısıldamıştı:

— Gözünüz aydın, efendimiz!.. parçada bir parça var...

— O da ne demek?

— Ne demek olacak... Tüccar ge sine "parça" demezler mi?.. Güzel dına da parça derler..

— Ay, bunda güzel kadın mı var

— Evet... Venedikten Kutmara kisine gelin giden düşes varmış...

— Deme...

— Nasıl şey?...

— Köpük gibi sarı sarı saçlı.. Ze ced gibi şeffaf ve berrak gözlü bir mış.. Görenler parmak ısırmışl Venediğin en güzel kızlarındanı Aslı Nemseli bir hanedanmış!

Hacı Mustafanın dikkat ve alâk fevkalâde tahrik edildi.

Gene usulla, hadım reise:

— Aman bizimkilere çaktırma... kızı haremsaraya sonradan alırı Şimdilik hastane gemisine al! - de

— Baş üstüne efendim...

Bu son günlerin gözdeleri çinge ikiz kız kardeşlerdir. Esir taciri b hassa bunlarla meşgul oluyor diye karda da söylemiştik. Bir erkek, k bık olunca, bir kadının tesirinden k tulsa bile, biraz sonra, ötekinin tesi ne düşer. İşte, biçare Hacı Mustafa aşağı yukarı ayni akıbete uğramış Havvadan yakayı sıyırdı. Onu has ne gemisine bildiğimiz şekilde nefye ti. Fakat, bir müddet sonra, işte bu ç gene ikizlerin zebunu oldu. Artık, h rem kadınlarının diğerlerine iltifat demez olmuştu. Çingeneler, biribirle ni kıskanmıyorlardı. Biri, hacının b tarafını, öteki öte tarafını alıyor:

— Sağa baksan birimiz, sola baksa öbürümüz! Başkasına izin yok! - di şakalaşıyorlardı.

Fakat, bu şakanın altında biraz ciddî saklıydı. Çünkü, hakikatte, Ha Mustafa, başka kadına bakmak imk nını elde edemiyordu. İkizler, göl gibi onun peşinden ayrılmıyorlar Hem, milletlerinin seciyesi sebebi çam sakızı gibi yapışkan şeylerdi m barekler... Diğer bir hususiyetleri muhteris olmaktı... Hacı Mustafa başka kadına bakacak takat bırakm yorlardı.

Fakat:

"— Sarışın kadın.. Köpük gibi lü lüle saçlar.... Zeberced gibi gözler...,,

Bu tarif, genç esircinin dimağın yer etti. Sonra, o, bir Venedik düşe nin ne olduğunu da bilirdi... Onda zarafet, ondaki terbiye, nezaket, gü muamele dünyanın hiçbir yerindeki dınlarda bulunmazdı...

Hacı Mustafa:

— Ben hastane gemisine gideceğim dedi.

Çingene kızları, derhal önüne ge tiler....

— Olmaz... Bırakmayız!

(Devamı var)

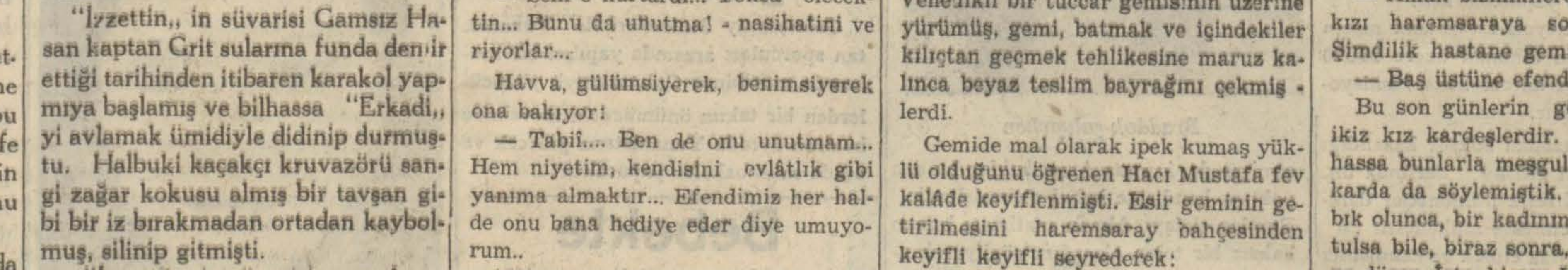

Şüpheli doktor acaba karısile beraber Berlinin hangi köşesinde saklanmıştı?

Yazan: İskender F. Sertelli

— 36 —

Lokantanın önünde otomobilden indiler.

Yüzbaşı, Hansa döndü:

— Haydi, sen çekil yanımdan. Ben lokantaya gireceğim. Onlar oraya gelince ne yapıp yapacak, beni onlarla tanıştıracaksın, anladın mı?

— Peki yüzbaşım..

Yüşbaşı Ştanke lokantadan içeriye girdiği zaman güneşin batmasına bir saat vardı. Müzikholün önündeki masalardan birinin yanındaki koltuğu çekti. Garsona şapkasını verdi. Oturdu. Az sonra garsona seslendi:

— Garson.. bira getir.

On dakika sonra saat altıyı vurmuştu.

Müzik altıda başladı.. Müşteriler tek tük gelmeğe, salon epeyce yükünü almağa başlamıştı. Hans bir aralık yüzbaşının yanına sokuldu.

— Canınızı cıkacak bir haber aldım, yüzbaşım!

— Ne var?

— Şüpheli müşteriler otelden çıkmışlar...

— Garip şey! Bugünü mü beklediler otelden çıkmak için?

— Vallahi ben de şaştım bu işe..

— Ne zaman çıkmışlar?

— İki saat önce.. Lokanta sahibi ile hesap görmüşler..

— Sonra?...

— Valizlerini alıp gitmişler.

— Nereye gittiklerini öğrenemedin mi?

— Patrona sordum: (Benim onlarda alacağım vardı.. Nereye gittiler?) dedim. Patron sert bir tavırla başını salladı: (bilmiyorum... Ben müşterilerin kâhyası değilim ya. İstedikleri yere giderler!). dedi.

Ştanke elindeki bira bardağını masanın üstüne bıraktı:

— Şimdi ben de şüphelenmeğe başladım.

Sonra birden Hansın gözlerinin içine bakarak homurdandı:

— Beni atlatıyor musun yoksa?..

— Ne münasebet, yüzbaşım? Seni atlatmak, memlekete fenalık yapmak demektir. Ben her şeyden önce vatanını sever bir Almanım. Babam olsa, yakasını bırakmazdım.. Siz beni pekâlâ tanırsınız!

— Olur ya.. Sana bol bahşiş verirler. Sen de: (Tehlike var.. buradan uzaklaşın!) dersin. Onlar da çıkıp giderler.

Yüzbaşı bu sözleri söylerken, ayağa kalkmıştı.. Yavaş yavaş patronun yanına doğru yürüyordu.

İhtiyar Lehli gözlüğünün üstünden yüzbaşıya baktı:

— Bir emriniz mi var?

— Hayır. Bir şey soracağım: Sizin eski müşteriniz olan doktor samimî dostumdur. Onu görmeğe gelmiştim. Burada yok mu?

Patron düşünmeden cevap verdi:

— İki saat önce karısile kavga etmişti. Birdenbire valizini alıp gittiler.

— Nereye gittiklerini öğrenemediniz mi?

— Hayır. Ancak şoföre (Kristal) diye bir işaret verirlerken duydum.

— Kristal mi?

— Evet.. Başka bir şey işitmedim. Geçip gittiler.

Yüzbaşı tekrar masasına döndü.

— Bu lokanta sahibi de muhakkak onlarla birlikte çalışıyor.

Ve kendi kendine mırıldand:

— Kristal.. Kristal.. Bu bir otel veya lokanta adı mıydı?

Ştanke Berlinin bütün otel ve lokantalarını tanıyordu. İzbe bir sokakta Kristal adlı bir otel hatırladı. Kalktı.. Hansa görünmeden bir otomobile binerek Kempinski lokantasından ayrıldı.

Fakat otele böyle bir müşteri gelmediğini biraz sonra öğrendi.

— Bu da bir hiledir.. Lokanta sahibini şaşırtmak için söylenmiş olabilir. Yahut lokanta sahibi beni bu suretle atlattı. İki ihtimalden biri, fakat ikincisi daha kuvvetli...

Diye söylenerek evine geldi.. Tereddüt ve heyecan içinde uyudu.

* * *

Yüzbaşı Ştanke ertesi gün öğle yemeğini Kempinski lokantasında yiyordu. Garsona sordu:

— Elektrikçi Hans burada mı?

— Hayır, yüzbaşım.. Dün gece patron onu lokantadan koğdu.

Yüzbaşı birdenbire şaşaladı:

— Tuhaf şey! Hani çok namuslu bir adamdı. Neden koğdu acaba?..

— Bu işe biz de şaştık ama.. Patronumuz çok aksi ve asabî bir adamdır. Kendisine bir şey soramadık. Sebebini bilmiyoruz.

Garson çekildikten sonra yüzbaşı düşünmeğe başladı:

— İşte şimdi tam bir çıkmaza girdim. Acaba Hans korkudan mı çıktı buradan? Yoksa lokanta sahibi ondan şüphelendi de mi koğdu zavallıyı?..

Ştanke şüphe ve tereddüt içinde bocalayarak yemeğini yiyordu.

Artık Hans hakkında lokantacıya bir şey sormak doğru olmıyacaktı. Hesap gördü. Lokantadan çıktı. Şaşkın bir halde caddede dolaşıyordu. Şimdi ne yapacaktı? Hansı nerede bulacaktı? Şüpheli doktor acaba karısile beraber Berlinin hangi köşesinde saklanmıştı?

Bu şüpheli izler üzerinde yürümesi lâzımdı. İngiliz casusunu bulduğu gi Semra serbest bırakılacak ve bu gü kadın belki de ebediyyen onun olaca tı.

* * *

Ştanke'nin raporu

Yüzbaşı Ştanke erkânıharbiye dair sine şu mealde bir rapor vermişti:

"Berlinde bir İngiliz casusunun me cudiyeti tahakkuk etmiştir. Bir gö bağlı olarak gezen bu kadın, sivri saka lı bir doktorun zevcesidir.. Son otu duğu Kempinski otelinden kaçmıştı İzi üzerinde şiddetli takibat yapmakta yım.,,

Bu rapor üzerine Semrayı zabıt nezareti altında olarak tahliye etmiş lerdi.

(Devamı var)

Son Ehlisalib muharebeleri
1914 - 1918

Yazanlar : İngiliz ordusu hava zabitlerinden Kenneth Erovn Collins, Meşhur seyyah ve muharrir Lowell Thomas

— 50 —

Dilimize çeviren : A. E.

Boğaza girildiği sırada

Çocuklarla kadınlar çığlığı basarak tepelerden aşağıya koca koca kayaları yuvarladılar

Böyle toptan firar üzerine Türkler tün bir piyade livasile seçme efrattan ürekkep süvari alayını cenuba gönder er. Muntazam askerler, Loransın bazuk sürülerine aldırış etmiyordu. Muntazam askeri pek az olan Lorans efradını ikiye ayırdı. Vücuda getirği iki müfreze Türkleri cenahlarından rmağa uğraşacaktı. Petranın kendii müdafaa için de Arap kadınlarını vşirerek tepelere yerleştirdi.

Bu kadınlar yalın ayakdı ve sırtlarında mavi boyalı baştan geçme uzun entarileri vardı. Ölüm taburlarını teşkil etmek için çocuklarını da beraberlerinde getirmişlerdi.

Türkler ilerledi. Loransın Arapları ateş açtıktan sonra Petraya az daha yakın yerlere ric'et etti. Gerideki tepeye siperler kazarak Türklerin kendilerini buradan da sürüp çıkarmasına meydan verdiler. Bu manevra Türkleri aldattı; onlar Arapları büsbütün yendiklerini sanıyorlardı.

Tam bin Türk karşılarındaki dar boğaza girdi ve orada kadınlarla karşılaştı.

Çocuklarla kadınlar çığlığı basarak tepelerden aşağıya koca koca kayaları yuvarladılar. Tam burada İsrailin kralı Amaziah şehirlilerden on bin kişiyi tepeden aşağıya yuvarlatarak attırmıştı.

Dördüncü ordu kıt'alarından biri harekete hazırlanırken...

Kaya parçaları şaşa kalmış olan Türklerin başlarına yağdı.

Kadınlardan bazısı İsis mâbedinin sütunları arkasında mevzi almışlardı. Gerçi bunlar nişancı değildi; tüfekleri şişhane ve tabancaları da horozlu köhne şeylerdi ama, düşman pek yakındı. Gözleri kapalı olarak atılacak kurşunlar bile muhakkak isabet ederdi

Türkler geriye döndü; fakat pek uzağa gidemezdi. Duvarlara çarptılar. Kargaşalıkta biribirini çiğnediler. Burası tam manasile bir felâket oldu. Yukarıdaki tepelerden gözetlemekte olan Lorans vaktin geldiğini anladı. Hücum için Araplara ağızdan ağıza söz gönderdi.

(Devamı var)

Lâvrensin kendisini dinliyelim

— 4 —

Benim istediklerimin hepsi, Storrsun dileklerinden yarısı yapılmış olduğundan öğle yemeği için mülâkatı paydos ettik.

Gece telefon çaldı. Şerif, Storrs'u makine başına istiyordu. Bando mızıkasını dinlemek isteyip istemediğimizi sordu. Stors hayretle:

— Ne bandosu?

Dedi ve zatı kutsiyetpenahilerini, inceelik ve şıklığa doğru bu kadar ilerlemiş olmalarından tebrik etti. Şerif de, Türklerin Hicaz kumandanlığı karargâhında, her gece vali konağı önünde nöbet çalan bir mızıka bulunduğunu ve Vali Taifte Abdullah tarafından esir edilince bu bandonun da esir alındığını, diğer esirlerin Mısır kamplarına gönderildiği halde, bu bandonun birlikte alıkonulduğunu söyledi. Bando gaziplere mızıka çalmak üzere Mekkede bırakılmıştı. Şerif Hüseyin telefon ahizesini kabul salonundaki masanın üstüne koydu ve biz de biribirimizi takiben büyük bir ciddiyetle telefon başına giderek kırk beş mil mesafedeki Mekkede Şerifin sarayında verilmekte olan konseri dinledik. Storrs hepimizin minnet ve şükran hislerini Şerif hazretlerine arzetti. O da lûtuf ve ihsanını arttırarak bahçemizde bize de çalmak üzere, takımı cebri yürüyüşle Ciddeye göndereceğini söyledi:

— O vakit siz de beni telefon başına çağırır, konserinizi dinleterek bana da neşenize iştirak sevincini verirsiniz!

Ertesi günü, Storrs, Abdulahı Hazreti Havvanın mezarı yanında kurulmuş çadırında ziyaretle; hastane, kışla, hükûmet konağı ve belediye dairesini beraberce teftiş; mutasarrıf ve belediye reisinin misafirperverlik ve saygılarını kabul ettiler.

Resmî işler görüldükten sonra da, para, Şerife takılacak unvan ve onun Arabistanın diğer prensleriyle olacak münasebetleri, harbin umumi cereyanı hulâsa iki devletin mümessilinin konuşabileceği mutad mevzuları müzakere ettiler.

(Devamı var)

— Niçin mümkün değil, sorabilir miyim?

— Adamlarım seni benimle beraber görürlerse benim için bir tehlike baş gösterebilir. Çünkü sizin şöhretiniz var. Sizi hemen tanırlar.

— Peki ama bundan ne çıkar. Kaptanlarımın yanında onun vekilini görmüş olurlar.

— Ne kaptan mı? Bu da nedemek?

— Senin bütün Bulgaristanı titreten şu meşhur Ormanlar kralı adlı haydut olduğunu anlamadım mı sanıyorsun?

Korzakof, birden irkildi. Evvelâ kıpkırmızı sonra da mosmor oldu. Vahşi nazarlarla karşısındaki kadına bakarak bağırdı:

— Demek bunu anladın ha? Şimdi sırrımı öğrendin. Belki de beni ihbar edeceksin. O halde senin artık yaşamaman lâzım. Hazır ol öleceksin!..

Vera, hiçbir telâş eseri göstermedi. Bilâkis karşısındaki adamın bu kadar haşin oluşu onun çok hoşuna gidiyor, tam aradığı ve özlediği karakterde adamı bulmuş olduğuna seviniyordu.

Bunun için hemen binbaşını boynuna atılarak:

— Ben mi, dedi, ben mi seni ihbar edermişim? Ben seni seven bir kadınım.! İstiyorum ki sen de beni sevesin.. Hele senin hayatı maceralarla dolu esrarengiz bir haydut oluşun beni o kadar sevindiriyor ki bilemezsin. Seni çok takdir ediyorum. Adeta sana hayranım. Bu andan itibaren sen benim âşıkımsın.Dünyada en çok sevdiğim bir mahlûksun.. Anlıyor musun, Korzakof. Sen artık beni olacaksın.

— Fakat Vera, benimle oynamak tehlikelidir. Dikkat et. Sonra son pişmanlık fayda vermez. Karışmam ha.. İyi düşün de ona göre hareket et.

— İyi ama Boris, düşün ki eğer seni haber vermek arzusunda olsaydım. Sen içeride misafirinle konuşurken şu pencereden atlar, avaz avaz bağırır ve etrafıma toplanacaklara da Ormanlar kralının bu evde olduğunu pekâlâ gösterebilirdim. Bunu yapmaktan beni ne alıkoyabilirdi.

Korzakof, şaşkın bir tavırla mırıldandı:

— Hiç bir şey..

— Halbuki ben öyle yapmadım ve görüyorsun ki seve seve burada kaldım. Beni sevdiğini tekrar senin ağzından işitmek için burada bekledim. Bu hareketim de seni inandırmıyor mu?

Binbaşı haydut, Verayı kendisine doğru çekerek göğsü üzerinde sıktı:

— Evet, Vera, seni seviyorum. Çünkü bana lâyık bir kadınsın! Yalnız kararını vermek için iyi düşün. Taliini benim âkibetimle birleştirmek istiyorsun. Günün birinde ele geçecek olursak ölümü göze almalısın.

Veranın gözleri parladı:

— Ölümden başka bir şey yok ya.. Öldürmekten, asmaktan başka ne yapabilirler, hiç değil mi? O halde mesele yok. Çünkü ölümün hangi çeşidi olursa olsun bence hiç ehemmiyeti yoktur. Nihayet seninle beraber beni de asarlar. Şuna inan ki seninle asılırken yüzümü bile buruşturmam.

Korzakof:

— Bravo!..

Diye bağırmaktan kendini alamadı. Verayı bir çocuk gibi yerden kaldırarak kolları üzerinde odada gezdirmeğe ve yüzünden, gözünden rastgele öpmeğe başladı:

— Ormanlar kralı tam kendisine lâyık olan kadını işte şimdi buldu. Sen yalnız bir kadın değil, bir arkadaş, bir

nim. Evet... Bunu sizden saklamağa ne lüzum var? Prensten ziyade bu memlekette hükümran olan benim.. Bunu sizden saklamağa lüzum görmeyişim de size olan sevgime bir delildir. En mühim bir sırrımı size söylemiş bulunuyorum. Memnun oldun mu, sevgilim?

— Henüz olmadım. Elimde bulunan hayduda müstahak olduğu cezayı vermek isterim. Seni idama mahkûm ettim.

— Kollarımızın arasında olduktan sonra ölmeğe çoktan razıyım.

— Ben de seni istediğin yerde, kollarının arasında öldüreceğim!

İki vücut biribirine sarıldı. Geniş sedirin üzerine yuvarlandılar.

. . . . . .

Aradan bir saate yakın bir zaman geçmişti. Geniş sedirin üzerinde âdeta uykuya dalmak üzere bulunan binbaşı Korzakof, Veranın şu sözlerile kendine geldi:

— İşitmiyor musun, sevgilim?

— Kalbinin çarpmasından başka bir ses duymuyorum. Ya sen?

— Aldanmıyorsam dışarıdan birisi pencere camına vuruyor.

— Acaba kimdir?

Boris Korzakof, böyle söylemekle beraber yerinden fırladı. Kaşlarını çatmıştı. Hemen pencereye giderek perdeyi kaldırdı.

Filhakika pencerenin önünde bir adam duruyordu. Binbaşı pencereyi açarak iğildi ve bu adamla birkaç kelime konuştu.

Haydutlar reisi, gayet yavaş konuştuğu için Vera yabancının neler söylediğini ve ne cevap aldığını işitememişti. Binbaşı, Veranın yanına geldiği zaman rengi sapsarı olmuştu. Fena bir haber almış olduğu halinden anlaşılıyordu.

Vera, merakla sordu:

— Ne var sevgilim? Böyle münasebetsiz bir zamanda bizi rahatsız eden bu adamk im?

— Malûmya, dikensiz gül olmaz, derler. Gelen adam maiyetimdeki askerlerden biri. Fena bir haber getirdi.

— Asker mi? Üzerinde üniforma görmedim?

— Emrim altında bir takım adamlar vardır ki bunlar daima bu kıyafette dolaşırlar. Beni dinle Veracığım. Birkaç dakika bana müsaade et. Şimdi gelirim.

Binbaşı odadan çıktı. Yalnız kalmış olan Vera kendi kendine şöyle düşündü:

— Bu adam bana yalan söyledi. Gelen asker değildi. Hem asker neden kapıyı çalmasın da pencereyi tıkırdatsın. Yalan söylemeğe ne lüzum var acaba?

Vera, bu sırada yan taraftaki yatak odasında ayak sesleri işitti, Binbaşının gelen misafiri bu odaya aldığını anladı. Onların ne konuşacaklarını merak ederek dinlemeğe karar verdi.

Ayaklarının ucuna basarak ara kapıya doğru gitti! İçeride konuşulan şeyler mükemmel duyulabiliyordu.

İçeride Boris ile gelen adam arasında şöyle bir muhavere cereyan ediyordu:

— Yakın gel. Ne cesaretle buraya geldin. Sana buraya gelmek için kim emir verdi?

— Hokar,

— Hokar niçin gelmedi de seni gönderdi?

— Çünkü gelemezdi.

— Niçin?

— Artık dünyada yaşamıyor!

— Hokar öldü mü?

— Evet.

— Fakat birkaç saat evvel onu gördüm ve konuştum. Ne oldu, anlat.

OL SALTANATIN YELLER ESER ŞİMDİ YERİNDE

Dünün paşaları ve konakları

Mahmut "Nedim,, of Pş.nın konağı ve yalısı

Yalı, Boğaziçinin neresindeymiş, ne dersiniz, kesip atamadık. Bazıları Bebek'e' bazıları Kuruçeşme ile Arnavutköy arasında, bazıları da, (ne münasebet, Anadolu kıyısında, Vaniköyündeydi!) diyorlar.

Konağı, Şehzade camisinin karşı cihetlerinde, Horhora varmadan geriler deydi... Yalı da, konak da bugün ortada yoktur... Meydanda olan varsa o da, Kapalı fırının sırasında, bir vakitler Sıhhî apartman adını taşıyan binanın az ötesindeki türbesi...

Mahmut Nedim paşanın oldukça kişizadeliğini, babasının *rütbei balâ ricalinden* ve Babıâliden yetişme olduğunu; aklâmda, elinde tahrirat, diz bükerek, kanbur çıkararak hayli kamış kalem çırpıştırdığı ve bezir mürekkebi yaladığı söylenir. *Tariki nazenine* mensupluğu, *mey, mıtrıp, çarebru saki* düşkünlüğü, aradan 70 bu kadar yıl geçtiği halde, hâlâ dillerdedir.. Maamafih o taraflar nemize gerek?... Her koyun kendi bacağından asılır...

Kodaman, *"kader, kaderullah"*, akıbet sadaret koltuğuna yaslanıveriyor.

Devir, Sultan Aziz devri.. Sadrazamlık o sıralarda tıpkı çocukların köşe kapmaca oyununa dönmüş... Kısacık bir zaman içinde, kaç tanesi köşeyi kapar kapmaz, açıkta kalarak ebe olmada... Sayalım bakalım:

Mahmut Nedim; 11 ay sonra Mithat paşa, ondan 81 gün sonra Rüştü paşa; 17 gün arkadan Esat paşa; 21 gün akabinde Şirvanizade; biraz geçince Hüseyin Avni paşa; tekrar Esat paşa; bir kaç gün ardından gene Mahmut Nedim (*)

Abdülâziz, akıbet kendisine biçilmiş kaftan olan veziri buluyor ve Mahmut Nedimi bağrına basıyor... Bu vadide çok lâflar söylenmiş, çok kulaklar dolmuştur. Astarın iç yüzü hayli açılmış olduğu halde, sırası gelmişken kalem durmuyor:

Sultan Azizi *"irtikâp ve irtişaya"* baş teşvik eden, Mahmut Nedimmiş. Hodiirü tarih.... Göz bebeği ve pek becerikli sadrazamın marifetlerinden bir kaçını, gelişigüzel alacağız:

Mahmut Nedim paşa ve meşhur Moskof Sefiri General İgnatiyef

Sözde, devlet ıslahatı olmak üzere, umumî bir tenkihat yapıyor. Ekser ahvalde, şahsî garaza binaen, 30, 40 yıllık emektarları memuriyetlerinden atıp açığa fırlatıyor... Bu tenkihattan hazinenin istifadesi mafîş... Maksat, artacak apraları saraya, saray gözdelerine ve sevimli iltimaslılara, zammı maaş olarak beleş etmek.

Bugünlerde hükûmete geçen şark şimendiferleri imtiyazını, Nemseli Baron Hirşe, akıl durduracak ağır şartlarla veriyor... Gene başta kendisi, sonra saray ve saray tevabii ceplenmedeler...

Sultan Mecit öldüğü vakit, devletin borcu 375 milyon frangı bulur, bulmazmış. Bunu, 11 sene içinde, 4 milyar 571 küsur milyon franga çıkaran, elebaşı ve baş tacı sadrazamdır.

O sıralarda İstanbulda *"nefsi mütekellimi vahde"* meşhur Moskof sefiri İgnatiyev...

Herif, İstanbulda iş görmek için paraya ihtiyaç olduğunu çarma bildirmiş... Kendisine *"gayrimahdut bir kredi,,* açılmış... Sökül babam sökül...

Sadrazama, bazı vükelâya muntazam maaşlar ve hediyeler bahşedegeldiği gibi hünkârın valide sultanı Pertevniyal Hatun bile gırtlağına kadar müstağrak.

Tarihler: *"Babıâli Rusya sefarethanesine, Rusya sefarethanesi de Babıâliye taşınmış sayılabilirdi,,* diye yazarlar.

Vükelâyı, vüzerayı, ordu kumandanlarını geçelim, vilâyet valileri, sancak mutasarrıfları, hattâ kaza kaymakamları bile, Moskof elçisinin rızası danışılmadan naspedilemezmiş...

Moskof devletinin o tarihlerde İstanbuldaki sefirine verdiği *"tahsisatı mesture,,* nin milyonlarca rubleyi geçtiği, eski defterlerde kayıtlıdır. Bu paranın aslan payı Mahmut Nedim paşaya peşkeş çekilen torba doluları altınlar, giranbaha hediyeler, kakum kürkler, Rus kadanaları, Volga havyarları..

Artık, sadrazamın adı da Nedimof olup çıkmış.

Sultan Aziz, Nedimofa ve peşkeşçisi İgnatiyev'e dayanıyor a, Osmanlı saltanatının veraset usulünü de değiştirmeye kalkıyor... Daha 20 yaşındaki oğlu Yusuf İzzeddini veliaht etmek derdine düşüyor.

Rus sefiri bu işten son derece memnun... Hattâ o derece paçaları sıvamış ki *"Küçük bir mukavemet görürseniz, Odesa'da 40 bin neferlik ordu hazır - dır. 45 saat geçmeden İstanbula yetişebilir!,,* diyor.

Beri taraftan, Mısır işleri ve Hidiv İsmail Paşa da Mahmut Nedime iyi süt veren bir inek olmuş... Devlet hukukuna taban tabana zıt olarak verilen fermanlara karşı, yüz binlerce lira, rüşvet yoluyla yağmak... Bu meyanda, gene valide sultana birkaç milyon mücevherat ve nadide eşyanın hediye kılındığı mütevatirdir.

İstanbulda softaların ayaklanması Turkish war ismiyle 1878 de basılmış (Illustrated History of the Russo bir kitaptan alınmıştır).

1293 senesi Rebiülevvelinde, bir perşembe günü, Fatih civarında bulunan medreselerdeki softalar, toplanmağa başlıyorlar. Cemiyetleri çoğaldıkça çoğalarak, Beyazıttaki *"Babı seraskeri,,* meydanına geliyorlar.

"Artık tahsil zamanı değildir. Devlet ve millet batıyor. Bir ayak evvel çaresine bakmalıyız!,, sesleri ayuka çıkıyor. "Sadrazamla şeyhülislâmı istemeyiz!,, diye bağrışıyorlar.

"Softalar ayaklanması,, denilen vaka...

Sadrazam Mahmut Nedim, Babıâliye civar olan İran sefarethanesine kapağı atıyor. Şeyhülislâm Hasan Fehmi Efendi de, akrabasından birinin evine kaçıp saklanıyor.

Sarayda müthiş bir telâş ve heyecan.... Mahut İgnatiyev, gene imdada yetişmiş. *"Aman, mukavemet de mukavemet!,,* diye ter ter tepinmeye başlamış. Ağzında gene eski maval:

— Rusyadan iki fırka piyade, iki alay kazak getirtelim!...

Softalar, sabaha kadar Babıâli ve Sirkeci civarlarında bekliyorlar; bah oluyor.

Rüştü paşa sadrazam; Şeyhülis da Hayrullah Efendi... Cemaat da yor.

Sultan Azizin hal gecesi, Nedim şabı emredler meclisinde, *bezmi m* ve keyfinde... İgnatiyev cenapları Büyükderedeki sefarethanede, m firleri Avusturya sefiri Kont Ziçin Yunan sefiri Reofisle kâğıt oyunun

Hâdise akabinde, hepsi beyni val rından vurulmuş.

Acı patlıcanı kırağı çalar mı hi Mahmut Nedim Paşanın Sultan midin ilk devirlerinde de vükelâlığı dahiliye nazırlığı var... Hattâ, meş Mithat paşanın muhakemesi ve i hükmü verilmesi hengâmındaki de şudur:

"Hükmü kanunun tamamii icra reyederim!,,..

"Yıkıldı gitti cihandan, dayanan likubur,, mısranın yeri tam burası

Sermed Muhtar Alus

(*) *"Üssü inkılâb" a bakın...*

— Müsaade ediniz de oturayım. Ayakta duracak halim yok! Üç saatlik yolu. bir saatte aldım.

— Niçin beygirle gelmedin?

— Beygirle gelmek tehlikeli idi. Halbuki beygirsiz bir adam icabında çalılıkların arasında saklanabilir. Bundan başka polis bir atlıyı çabuk görür ve yakalar. Bahusus üstübaşı toz toprak için de olursa.. Benim üzerimde ise toz ve topraktan başka kan lekeleri de var.

— Kan lekeleri mi? Ellerini uzat bakayım.

— İşte!

— Bu kan lekeleri nedir?

— Karargâhımıza hücum eden düşmanlarımızın kanı.

— Nasıl, karargâha taarruz mu edildi. Yoksa alay beni beklemeden sizi bulup üzerinize hücum mu etti

— Bize hücum edenler askerler değil di. Çingenelerdi!

— Çingeneler mi? Delimi oldun? Peki bunun sebebi ne? Yoksa siz mi arada kavga çıkmasına sebep oldunuz?

— Yemin ederim ki kaptan, hayır. Verdiğiniz emirleri harfi harfine tatbik ettik. Köpekleri salıvererek çadırlarımıza çekilmiştik. Birdenbire birçok silâhlı çingenelerin üzerimize hücum ettiklerini gördük. Bunları, yolda sizin yakalıyarak karargâhımıza getirdiğiniz adam idare ediyordu.

— Kurtların çukuruna attırdığım adam mı?

— Evet.

— Peki ama kurtlar onu parçalamamış mı?

— Hayır. Oradan nasılsa kurtulmağa muvaffak olmuş.

— Sonra ne oldu?

— Her birimiz aslan gibi tüfeklerimizi alarak çingenelerin üzerine atıldık. Bunların bir kısmını öldürdük. Bir kısmını da ağırca yaraladık. Fakat arkadaşlarımızdan birkaçını kaybettik. Hokar da bunlar arasındadır. Boğuşma pek kanlı ve şiddetli oldu. Hokar ağır yaralandığı sırada yanımda bulunduğum için bana buraya gelerek sizi bulmamı ve hâdiseyi anlatmamı söyledi.

Bu konuşmayı dinliyen Vera, her şeyi anlamağa başlamıştı. Duyduğu hayret o kadar fazla idi ki bağırmamak için dudaklarını ısırdı.

Demek ki Boris Korzakofa gelen adam onun çetesine mensup bir haydut tan başka kimse değildi. Binbaşı da bu haydutların reisi idi.

Artık her şeyi anlamıştı. Fühakika Boris bir haydut olduğunu biraz evvel kendisine itiraf etmişti. Fakat Vera bu itirafı ciddî değil, şaka diye dinlemişti. Şaka olduğunu zannettiği şey müthiş bir hakikat halinde gözlerinin önüne dikilmişti. Demek bu adam hem Bulgar prensine yaverlik, hem de kuvvetli bir çete ile memlekette haydutluk yapıyormuş. Vera gene dinlemeğe başladı.

Boris gelen hayduda şöyle diyordu:

— İyi, vazifeni iyi yaptığın için senden memnun oldum. Başka bir diyeceğin var mı?

— Arkadaşlar sizi görmek istiyorlar. Bundan başka mahpusların ne olacağını soruyorlar?

— Hangi mahpusların?

— Evvelâ emrinizle Sofyadan birkaç saat evvel kaçırdığımız kız var. Sonra da genç bir çingene kızı var.

— Bir çingene kızı mı esir ettiniz ?

— Evet, çingenelerin kraliçe dedikleri genç bir kadın. Kucağında da bir çocuk var. Galiba küçük bir kız, kendi çocuğu... Arkadaşlar bunlar hakkında bir karar vermenizi istiyorlar. Bu son

çarpışma üzerine artık bu mahpusları yanımızda alıkoyamayız, diyorlar. Bundan başka yerimizi de değiştirmek lâzım. Biraz daha ileride sarp dağlık var. Oraya çekilelim ve esirleri de öldürelim, diyorlar?

Veranın kalbi şiddetle çarpmağa başlamıştı. Acaba Korzakof haydudun son sualine ne cevap verecekti. Bunu anlamak istiyordu.

Anna Paskaldan artık korkuya lüzum yoktu. Haydutların geceleyin Sofyadan kaçırdıklarını söyledikleri kız şüphesiz ki Anna olacaktı. Demek ki binbaşı Boris sözünü yerine getirmiş. Annayı kaçırtarak haydutların karargâhına götürmüştü.

Binbaşı, birkaç dakika düşündükten sonra hayduda şu cevabı verdi:

— Hemen şimdi karargâha git. Biraz sonra benim de geleceğimi arkadaşlarına haber ver. O iki kadına ne yapılmak lâzımgeldiğini oraya gelince söylerim Ben gelinceye kadar onlara iyi bakınız. Kimse elini sürmesin. Haydi, artık git. Buradan çıkarken kimseye görünmemeğe dikkat et.

— Pencereden atlayıp giderim ve kimseye görünmem.

— Haydi bakalım, atla..

Bir dakika sonra haydut pencereden atlıyarak gözden kayboldu.

Yandaki odadan dinliyen Vera, ayaklarının ucuna basarak eski yerine, yani sedirin üzerine döndü.

Şimdi ne yapacaktı? Kucağına atılmış olduğu adam ayni zamanda çete reisi bir hayduttu. Sonra bu haydut, acaba mücevheratına el uzatmaz mıydı?

Fakat Vera bütün bunları fazla düşünmeğe lüzum bile görmedi. Korzakofun macera dolu hayatı onu cezbediyordu. Onun bir haydut reisi olduğunu işittikten sonra binbaşıyı daha çok sevdiğini hissediyordu. Bütün mevcudiyeti bu adamın karşısında sarsılmış, hayatını tamamen bu hayduda bağlamağa karar vermişti. Korzakof isterse tamamen onun olacaktı.

Vera, böyle düşünürken Korzakof odadan içeri girdi.Biraz evvelki gibi sakin ve müsterih görünüyordu:

— Sevgilim, dedi. Artık alayıma iltihak etmeliyim. Sabah yaklaşıyor. Sana gelince rica ederim burada istirahat et. Sabahleyin gelir. seni uyandırırım.

— Mademki gitmek icap ediyor, git sevgilim. Vazife her şeyden daha ön safta gelir.

— Ama sakın ben gidiyorum diye üzülüp sıkılma. Vaziyetinden biraz sıkıldığını anlar gibi oluyorum.

— Evet, niçin inkâr edeyim. Acaba mutlaka gitmeğe mecbur musun?

— Maalesef evet sevgilim.

— Pekâlâ. Ben de seninle gelemez mi yim?

— Kabil değil. Gideceğim yere kadar benimle beraber gelemezsin. Senin gibi genç ve güzel bir kadın beygir sırtında sarsılmağa nasıl tahammül eder? Sonra gideceğim yol da hayli uzundur.

— Aman sevgilim, bu tam benim istediğim şey. Ben çocukluğumdan beri ata binerim. Ormanlarda atla çok gezdim, yağmurlu, fırtınalı çok bozuk havalarda bile hiç yorulmadan istediğim kadar dolaştım.

Korzakof, biraz düşündükten sonra şöyle bir cevap verdi:

— Sana inanırım Vera. Cesaretine ve tahammülüne de eminim. Fakat bu niyetten vazgeçsen daha iyi olur sanırım. Çünkü seni götürmek maalesef mümkün değil.

Radyo - Sinema - Tiyatro programları

RADYO

İSTANBUL:
17 konferans: Üniversiteden naklen inkılâp dersleri, Mahmut Esat Bozkurt tarafından, 18,30 plâkla dans musikisi, 1930 konferans, Dr, Kemal Cenap tarafından, 20 Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 saat ayarı, Şehir tiyatrosu operet kısmı tarafından bir temsil, 22 ajans ve borsa haberleri, ve ertesi günün programı, 22,30 plâkla sololar, 23 son.

VİYANA:
18, konferans, 18,30 fransızca ders, 20 Noel şarkıları, 21 Noel münasebetile halk şarkıları, 21,35 haftanın hâdiseleri, 22,20 orkestra konseri, 23,30 haberler,

BERLİN:
17,35 konser, 18,30 Noel şarkıları, 19 konser, 20,15 musiki hakkında konferans, 21, haberler, 21,10 musikili temsil, 22 operet parçaları, 23 haberler, 23,30 dans musikisi.

PEŞTE:
19,30 salon konseri, 21 hafif musiki, 22,40 haberler, 23,45 almanca konuşma, 24, çingene musikisi.

BÜKREŞ
19, kıraat, 19,15 dans musikisi, 19,55 Noel şarkıları, 20,30 piyano konseri, 21, konuşma, 21,15 Noel münasebetile halk şarkıları, 21, 30 senfonik konser, 23,20 konuşma, 23,45 haberler.

LONDRA:
20,15 çocuk saati, 21 orkestra, 21,30 konuşma, 23 haberler, 23,20 konser, 24 Noel şarkıları,

PRAİS:
19,05 orkestra, 19,35 konuşma, 20,05 konser, 20,35 havadis, 20,45 konserin devamı, 21,43 orkestra konseri, 23,30 opera.

SİNEMALAR

BEYOĞLU

SARAY	:	Günün adamı
TÜRK	:	İşte bahriyeliler ve Kara güller
MELEK	:	Parisli şantöz
İPEK	:	Çölde bir Türk genci (Türkçe)
SAKARYA	:	Donanma geliyor
YILDIZ	:	Kanundan kaçılmaz
SÜMER	:	Bay Tekin meçhul dünyalarda.
ALKAZAR	:	Şeytan adası ve Posu
TAN	:	Gizli vesika ve Tarasbulba
ŞİK	:	Sefiller (Türkçe)
ŞARK	:	Saadet
ASRİ	:	Bir aşk böyle bitti ve İki yüzlü katil
ASTORYA	:	Şarlo asrî zamanlar, Pat patâşon ve Kız hırsızları
CUMURİYET	:	Programını bildirmemiştir

İSTANBUL

FERAH	:	Çapkın mülâzim
AZAK	:	programını bildirmemiştir
MİLLİ	:	Meçhûl asker ve Kan kardeşler
HİLAL	:	Yıldırım bölük ve Cesur muhbir
ALEMDAR	:	Programını bildirmemiştir
KEMALBEY	:	programını bildirmemiştir

KADIKÖY

HALE	:	Programını bildirmemiştir

ÜSKUDAR

HALE	:	Programını bildirmemiştir

TİYATROLAR

Şehir Tiyatrosu

TEPEBAŞI
dram kısmında
BABA
Fransız Tiyatrosunda
Opera kısmı
tatil günüdür.

HALK OPERETİ
Maksim tiyatrosunda
Zozo Dalmas ve Fonokosun iştirakile
HALİME
büyük operet. Yeni kadro
Yeni Bale

Büyük illüzyonist ve manyetizmacı
Pr. Zati Sungur
Şehzadebaşında
FERAH sinemada
Arzuyu umumî üzerine temsillerini birkaç gün daha temdit etmiştir .

İş arayan iyi bir muhasip

Yüz bin liralık müesseselerin muhasip, müdür ve mürakipliklerinde bulundum. Askerliğimi yedek subay olarak bitirdim. Büro işlerine ve daktiloya hakkile vâkıfım. Her muhasebe usulünü bilirim. Muvakkat, daimî çalışır, dışarıya gider; kefalet verebilirim, kanaatkârım. 22894 telefon numarasından isteyiniz.

Doktor
Ömer Abdürrahman DERMAN
Muayenehanesi — Eminönünde
VALDE HANI içinde No. 21

Grip, Difteri, Kızamık gibi mikropları ağız ve boğaz yoliyle giren bulaşıcı hastalıklar zamanında

Sağlığı korumak, hastalıklarla uğraşmaktan daha kolaydır

Akridol

kullanmak, sizi ve çocuklarınızı hastalıklardan korur.

Akridol Ağız, Boğaz, ve Bademcik iltihaplarını da pek çabuk geçirir. Her eczanede bulunur. 15 tanelik kutusu 35, 40 tanelik kutusu 70 kuruştur.

Mühim ilân

Türk Anonim Elektrik Şirketinden:

Erektrik Şirketi, memurinin 1936 senesine ait "yeşil" renkte ve mustatil şekilde hüviyet kartlarının 1 İkincikânun 1937 den itibaren iptal edilerek 1937 senesi için muteber olmak üzere "pembe" renkte ve "mustatil şeklinde" kartlarla tebdiledileceğini muhterem müşterilerine bildirir.

Mezkûr kartların baş tarafında şirketin ünvanı yani "TÜRK ANONİM ELEKTRİK ŞİRKETİ" ve eğri olarak 1937 ibaresi yazılıdır.

Bu evsafı muhtevi olmıyan kartlar usulüne gayri muvafık addedilerek hâmilleri hemen polise ihbar olunmalıdır. Şirket, müşterilerin işbu ihbarnameye riayet etmemelerinden tevellüt edebilecek olan neticeler için her mes'uliyeti şimdiden reddeyler.

DİREKTÖRLÜK

"Zabiti zehirli iğne ile öldürdüm!,,

"Bir çeyrek asır müddetle icap ettikçe adam öldürdüm, hırsızlık yaptım. Fakat bunlardan vicdan azabı duymak şöyle dursun bilâkis iftihar ediyorum!,,

Yirmi beş senelik bir Ingiliz casusu hatıralarını anlatıyor

Avrupanın en eski casuslarından olan ve senelerce "Entellicens Servis,, emrinde çalışan meşhur Hanri Vişem Hanyer işten çekildikten sonra nihayet hatıralarından bir kısmını yazmıya muvafakat etmiştir. Bu yazı da hatıralardan bir parçadır:

Bir çeyrek asırdan fazla bir zamanda mütemadiyen yalan söyledim, çaldım, rüşvet verdim, hiç merhamet duymaksızın adam öldürdüm! Ve bütün bunları gündelik işlerimin icapları olarak yaptım. Vicdanım bir defa bile beni tazip etmedi! Bilâkis yurduma lâyık bir evlât olduğumu hissettim!

* * *

İşim dolayısiyle münzevi bir ruh taşıdım. Çünkü gizli bir ajan arkadaşsız ve sevgisiz olmalıdır. Ancak bu "intizamsızlıklar!,, dan kendini kurtarmıcadır ki, vazifesinin ehli olabilir. Artık o bir şahıs değil, fakat gizli bir numara olur ve bütün işi gücü malûmat toplamak olacağından ona göre yetiştirilir.

Her memleketin teslihatı, istihkâmları, cephane fabrikaları, su yolları, elektrik fabrikaları, yeni keşifleri ve plânları hakkında malûmat toplamak lâzımdır. Bütün diğer erkânıharbiyelede olduğu gibi bizim servisimizce de (yani İngiliz casus teşkilâtına) öteki milletlerin hepsi düşman sayılır. Hepsi hakkında hazırlanmış ve dosyalarına konmuş plânlar lâzımdır. Bunlar herhangi bir milletle harp ihtimalinde derhal meydana çıkarılarak istifade edilebilecek vaziyette tamam olmalıdır. Bizim vazifemiz bu plânları tamamlıyacak malûmatı toplamaktı.

Yeni vazifem için müracaat ettiğim zaman ilk dersimin askerî coğrafya olacağını söylediler; tam üç ay bütün düşüncem bu mevzu üzerine temerküz ettirildi. Avrupanın her mühim şehrinin stratejik vaziyetine dair bütün teferrüatı öğrendim.

Derste not tutmak yok; kâğıt üstüne hiçbir şey yazılmaz. Dört ay süren tetkik, pratik yapa yapa insan hafızasının şaşılacak kabiliyetler gösterebileceğini ispat etti.

Gövdenin elverişli sayılabilmesi için muallimlerimiz çok güç bir takım ölçüler koymuşlardı. Vazifeye giren bir adam, otomobil ve tayyare kullanabilmeli, bir yelkenliyi idare etmeli, en azılı atlara bile binmeli, harikulâde bir dağ tırmanıcısı olmalı, yürüyüşe dayanmalı, kayak sporunu iyice bilmeli, ve mükemmel yüzmelidir. Adalelerini yorulmamağa alıştırmalı, soluğu kesilmiyecek şekilde koşabilmeli, duvar aşmak, ipe tırmanmak gibi jimnastik işlerinde usta olmalıdır.

Casus, kafasını adamakıllı işletmiş bir adam olmalıdır. En aşağı dört yabancı dili, ana lisanı gibi bilmelidir. Hele müşahede kabiliyeti fevkalâde bir surette geliştirilmiş olmalıdır.

Yüzün muhtelif kısımları bir daha unutulmıyacak gibi çok dakik bir surette mütalea edilmesi lâzımdır ve bu ayrıca bir ilimdir. Böylece burun kaidesinin kendine has bir şahsiyeti olduğunu ve hiç değiştirilemiyeceğini öğrenmiştk. Ayni şekilde gözlerin arasındaki mesafe de değiştirilemez; insanın ellerini kullanma tarzı da hiç değişmez.

Hele şifre tetkikleri çok zeki insanları bile yıldıracak kadar ağırdır.

Bunun hepsinin fevkinde de daima susmasını bilmek lâzımdır. İster sağlıkta, isterse hastalıkta her şeye ve her kese karşı daimî sükût; hattâ ölüm karşısında bile sükût!...

Bu esas temeli atarken muallimlerimiz kendi aramızda bile ajan provokatör denilen casusları kullanmakta tereddüt etmediler. Kahvede otururken hoşa giden bir yabancı sokularak her hangi bir mübahaseyi açar. Söz arasında ordumuza dair ehemmiyetsiz ve hiç zararsız gibi görünen birkaç söz söyler. Bu adamın sözlerine ister ayık, ister sarhoşken küçük bir karşılık veren, yahut sözlerinin doğru olduğunu tasdik eden yamak casusun vay geldi başına. Aradan bir gün bile geçmeden kendini servis şefinin karşısında bulur:

— Dün saat 5,30 da filân yerde bir yabancıya şunu bunu söylediniz. Kendi dilini bile tutmasını bilmiyen bir budalaya milletin selâmetini tevdi edebileceğimizi mi sanıyorsunuz?

* * *

Mesleğimizin çok değerli bir takım alâtını kullanmakta mütehassıs kesildik. Fotoğraf bilhassa ehemmiyetlidir. Kullandığımız fotoğraf makinelerini ya bir yüzük, yahut da bir kravat iğnesi taşımaktaydı. Daha korkunç birtakım âletlerimiz de vardı.

Bir casus hiç şaşmaz bir nişancı olmalıdır. Meç kullanmasını, güreşi, boksu, hattâ Juijitsu denilen Japon güreşini iyice bilmeye mecburdur. Bütün bunların fevkinde de en lüzumlu zamanda kendi damarlarına sırınga etmek için en müthiş zehri de cebinde taşımalıdır.

* * *

Bir gün ecnebi bir şekirde bir serseri kılığında döne dolaşa limanın yolunu tuttum. O liman ki milyonlar harcanarak yapılmış ve dünyanın en girilmez deniz üssü haline getirilmişti. Vazifem yeni sistem hücum botlarını deniz hücumundan avdetlerinde limana sokan sed tertibatını öğrenmekti. Harp zamanında havadan bırakılacak bir bomba ile tahrip edilivercek merkez neredeydi?

Bazı yerlerde çalılıklar deniz kenarına kadar iniyordu. Fakat bütün sedler boyunca her elli adımda devriyeler dolaşmaktaydı. Uzaktan bir şey görüp seçmenin imkânı yoktu.

Ortalık kararınca, yavaşçacık buz gibi sulara daldım. Cmuzlarıma kadar suya dalmış olduğum halde sedde doğru gürültüsüzce yüzdüm. Ve bekledim.

Saatler geçti. Gece yarısı oldu. Gün ağarıp yakayı ele vermeye ancak birkaç saat kaldı.

Nihayet sedde bir gemi geliyordu. Taş duvarlar üstünde ışıklar yandı. Bir zabit görünerek orada delik gibi bir yere girdi. Burası ancak on adımlık dar bir odacıktı. Yarı alaca ışıkta, zabit birtakım manivelâları işletti; geminin direkleri yavaş yavaş yükseldi.

Her şeyi anladım; aklımda bir harita çizdim. Burası med ve cezir sedlerinin kontrol odasıydı. Geldiğim gibi geriye döndüm. Karanlıkta karaya çıktım. Devriyelerin arasından yılanlar gibi sürüne sürüne sıyrılıp geçtim.

* * *

Çok heyecanlı bir sergüzeşt de Avrupa devlet merkezlerinden birinde başımdan geçmişti. En son şifreleri elde etmek için emir almıştım. Rüşvetle kandırılabilecek memur bulamadığım için soygunculuğa başvurdum.

Harbiye nezaretinde pencereleri yıkamak işini üstüme almağa muvaffak oldum. Yanıma da çırak olarak kasa fabrikalarında senelerce müddetle çalışa çalışa herhangi usta bir çilingiri mat edecek mümareseyi kazanmış ve para için vatanını satabilecek bir adam aldım.

Aramakta olduğumuz plânların nerede gizlendiklerini bulmak ve bunlara memur olan zabitin gündelik âdetlerini anlamak işi tam üç ay sürdü.

Nihayet hazırdım. Kasa açan muavinimle birlikte küçük bir dolaba gizlendik ve geceleyin herkes çıkıp gittikten sonra odaya girdik.

Birdenbire dairenin dış kapısında bir tıkırtı işittik. Derhal ışıkları söndürerek yerlere sindik. İç kapı açıldı ve ortalık ışık içinde kaldı. Zabit bir şey unuttuğu için geri gelmişti.

Nefes almasına meydan vermeden üstüne çullandım. Her nasılsa masasının üstünden eline ağır bir şey geçirmişti. Bununla sağ gözümü patlattı. Kandan körleşmiş bir hale geldiğim sırada arkadaşımın üstüne fırladı.

Artık çok olmuştu. Yanımdaki zehirli iğnelerden birisini ense köküne batırdım. Ölmesini beklemiyerek işe koyulduk. Dairenin dışında beklemekte olan otomobil daha gün ağarmadan bizi hudut haricine taşımıştı.

* * *

İşte bu iki hakikî vak'a bir casusun ne müthiş fedakârlıklara hazır bulunmasını göstermeye kâfidir.

Bir ilâç şişesinin içi boş mantarında bulunan casus mektubu (Berlin polis müzesinde bulunan bu mektup ve şişe umumî harp içinde Almanyada çalışan bir İngiliz kadın casusuna aittir.)

Yeni neşriyat

İş

İş mecmuasının son nüshası çıktı. Bu nüsha, Türk kanunu medenisinin kabulünün onuncu yıldönümüne tesadüf dildiğinden bütün yazılar hukuka aittir. İçinde şu yazılar vardır: Bizde hukuk (A. Toksöz), Hukukta aksiyon (Ziya Fahri), Türk hukuku inkılâbının değeri (Mes'ut), Alman hukuku (Hüseyin Avni), hukuk fakültesi mecmuasını tenkit, Alman hukuk diksiyonerini tenkit, Rus aile hukuku... İlh..

İş mecmuası, bu sayısında 500 liralık bir hukuk müsabakası tertip etmiştir.

Kimyager
Hüsameddin
Tam idrar tahlili 100 kuruştur. Bilumum tahlilât. Eminönü Emlâk ve Eytam Bankası karşısında İzzet Bey Hanı.

Pektorin
Pektorin
Pektorin..
— Öksürüğünüz mü var ?
— Nezle mi oldunuz ?
— Bronşite mi tutuldunuz ?
Pektorin'den şaşmayınız!
Pektorin
Pektorin
Pektorin
KUTUSU 35 KURUŞ
BEŞİR KEMAL-MAHMUT CEVAT ECZANESİ, SİRKECİ

KURUN doktoru
Necaeddin Atasagun
Her gün 16,30 dan 20 ye kadar Lâlelide Tayyare apartımanlarında daire 2 numara 3 de hastalarını kabul eder. Cumartesi günleri 14 den 20 ye kadar muayene parasızdır.

Satılmayacak eşya, kiralanamıyacak ev, apartıman yoktur! Ancak yolunu bilmeli:
HABER GAZETESININ KUÇUK ILANLARI
Çabuk ve iyi satmak, kiralamak için en emin, en ucuz ve en kolay vasıtadır.
20 kelimeye kadar beş defasi
100 kuruştur
HABER GAZETESI
İstanbulda en çok satılan hakikî akşam gazetesidir.

İŞ ARIYOR
Her türlü makinede gayet süratli yazan sekiz sene gibi uzun bir müddet bir müessesede kâtip olarak çalışmış bir genç iş arıyor.
Adres: Taksim Yağhane sokak No. 12 Saffet Işık

İstanbul ikinci icra memurluğundan:
Bir borçtan ötürü haciz edilip satılmasına karar verilen ev eşyası 24—12—936 tarihine müsadif perşembe günü saat 12-13 e kadar Büyükadada Bahçıvan oğlu sokağında No. 1 de ikinci açık arttırma suretiyle satılacaktır.
Almak istiyenlerin yukarıda yazısı geçen yerde hazır bulunacak memuruna baş vurmaları ilân olunur.

Operatör Üroloğ
Doktor
Süreyya Atamal
Beyoğlu İstiklâl caddesi Parmakkapı Tramvay durağı No. 121 birinci kattaki
Muayene hanesinde hastalarını hergün saat 16—20 arasında kabul eder.

Diş Doktoru
Übeyt Ölçer
Cumartesinden maada hergün hastalarını kabul eder.
Edirnekapı, Karagümrük Tramvay Durağı No. 95

Türk Gibi Kuvvetli
SÖZÜ BOŞ DEĞİLDİR
ÇAPAMARKA
müstahzaratı bu sözü teyit eden güzel yurd topraklarının biricik imal kaynağıdır.

Mercimek unu
Bezelye „
Fasulye „
Patates „
Çavdar „
Nohut „
Pirinç „
Bakla „
Yulaf „
Arpa „
Buğday nişastası
Pirinç nişastası
KORNFLOUR
[Mısır unu hulâsası]

Kırmızı biber
Beyaz biber
Yenibahar
Karabiber
Zencefil
Karanfil
Kimyon
Tarçın
Salep
(Kutu ve Paketleri)
Sofra tuzu

Memlekette bu maksatla kurulmuş ve her şeye rağmen (21) sene neslin gürbüz yetişimine tevakkufsuz hizmet etmiş yegâne Türk san'at evidir.
Yavrularınıza doktorlarınızın tert p ve tavsiyesile vereceğiniz bu gıdalar mutlak huzurunuzu temin edecektir
ÇAPAMARKA
Dünyada beynelmilel şöhreti haiz eşlerile kat'iyen omuz omuzadır. Daha üstününün bulunması mümkün değildir. Tekmil müstahzaratımız muhayyerdir. Her yerde daima taze olarak bulacaksınız.
Adres : Beşiktaş Kılıcali T. 40337

Müessesatı Tüccariyenin Ehemmiyetle Nazarı Dikkatine

Senebaşının yaklaşması dolayısile müessesatın yapacakları senelik ilân mukavelelerinde HABER ve KURUN gazetelerine verilecek ilânların yalnız Servisimiz tarafından yaptırılacağı ve bilvasıta ilân alınmıyacağı alâkadar müesseselerin şimdiden göz önünde bulundurmalarını dileriz.

VAKIT Propaganda Servisi

Mühim ilân

Istanbulda Hava Gazı ve Elektrik ve Teşebbüsatı Sınaiye Türk Anonim Şirketinden :

İstanbulda Hava Gazı ve Elektrik ve Teşebbüsatı Sınaiye Türk Anonim Şirketi memurinin 1936 senesine ait "kül" renkte ve "mustatil" şekilde hüviyet kartlarının 1 İkincikânun 1937 den itibaren iptal edilerek 1937 senesi için muteber olamk üzere "turunç" renkte ve "mustatil" şekilde kartlarla tebdil edileceğini muhterem müşterilerine arzeder.

Mezkûr kartların baş tarafında şirketin ünvanı yani "İSTANBULDA HAVA GAZI VE ELEKTRİK VE TEŞEBBÜSATI SINAİYE TÜRK ANONİM ŞİRKETİ" ve eğri olarak 1937 ibaresi yazılıdır.

Bu evsafı muhtevi olmıyan kartlar usulüne gayri muvafık addedilerek hâmilleri hemen polise ihbar olunmalıdır. Şirket, müşterilerin işbu ihbarnameye riayet etmemelerinden tevellüt edebilecek olan neticeler için her mes'uliyeti şimdiden reddeyler.

DİREKTÖRLÜK

Mühim ilân

Tesisatı Elektrikiye Türk Anonim Şirketinden:

Tesisatı Elektrikiye Türk Anonim Şirketi, memurinin 1936 senesine ait "pembe" renkte ve "mustatil" şekilde hüviyet kartlarının 1 İkincikânun 1937 den itibaren iptal edilerek 1937 senesi için muteber olmak üzere "mavi" renkte ve "mustatil şekilde kartlarla tebdil edileceğini muhterem müşterilerine arzeder.

Mezkûr kartların baş tarafında şirketin ünvanı yani "TESİSATI ELEKTRİKİYE TÜRK ANONİM ŞİRKETİ" ve eğri olarak 1937 ibaresi yazılıdır.

Bu evsafı muhtevi olmıyan kartlar usulüne gayri muvafık addedilerek hâmilleri hemen polise ihbar olunmalıdır. Şirket, müşterilerin işbu ihbarnameye riayet etmemelerinden tevellüt edebilecek olan neticeler için her mes'uliyeti şimdiden reddeyler.

DİREKTÖRLÜK

İstanbul Belediyesi İlânları

Senelik muhammen kirası 30 lira olan Yeniköyde Tekke sokağında yani 14 16 No. lı 2234 metre 60 santimetre murabbaı arazi teslim tarihinden itibaren 937 veya 938-939 seneleri mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 225 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubiyle beraber 23—12—936 çarşamba günü saat 14 te daimî encümende bulunmalıdırlar. (B.) (3493)

Yapılmakta olan kanalizasyon ameliyatı dolayısiyle, 19-12 936 tarihinden itibaren, Tophanede Boğazkesen caddesinin bilûmum nakil vasıtalarına kapalı bulunacağı ilân olunur. (B.) (3694)

Bozuk fren ve taksimetro suçundan dolayı maktu para cezası listesinde tesbit edilen 15 liranın seyrüseferin emniyet ve selâmeti noktai nazarından 25 liraya iblâğ edilmek suretiyle tadil edilmesine daimî encümenin 28—11—936 T. li içtimaında karar verildiği ilân olunur. (B.) (3696)